

NOKUTs tilsynsrapporter

Nord universitet

Revidering av bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse

September 2017

NOKUT

Institusjon:	Nord universitet
Studietilbudets navn:	Bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse
Grad/Studiepoeng	180 studiepoeng
Studieform	Stedbundet
Sakkyndige:	Professor Bjørn Egil Asbjørnslett, NTNU (leder for komiteen) Tekniklektor Fredrik Olindersson, Chalmers tekniska högskola, Göteborg Studieleder Johanne Marie Trovåg, Høgskolen Stord/Haugesund Student Gjermund Kvernmo Langset, NTNU i Ålesund
Dato for vedtak:	Vedtak om oppretting: 25. oktober 2016 Endelig vedtak: 14.september 2017
NOKUTs saksnummer	16/00007 (15/462)

Forord

Tilsynsrapporten er resultatet av NOKUTs revidering av bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse ved Nord universitet. Revideringen ble utført som en del av NOKUTs samarbeidstilsyn som startet i 2015.

Revidering er NOKUTs kontroll med at studietilbudet gjennomføres i samsvar med nasjonale bestemmelser for slik akkreditering. Revidering skal alltid innebære vurdering av institusjonens gjennomføringsevne og dokumenterte resultater hvor det fremgår hvordan studiet oppfyller gjeldende bestemmelser i lov og forskrift.

Denne tilsynsrapporten består av to deler. Den første delen av rapporten gjengir vurderingene som ble utført på grunnlag av mottatt egenrapport og informasjon fra institusjonsbesøket. Universitetet fikk anledning til å påpeke feil og mangler og gi generelle kommentarer til et rapportutkast. Universitetets svar ble inkludert i rapporten, og tilsynsrapporten ble deretter grunnlaget for styrets vedtak 25. oktober 2016. Da konkluderte NOKUTs styre med at studietilbudet ikke oppfylte kravene i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) og ga universitetet frist til 27. april 2017 og 27. oktober 2017 for å utbedre mangelfulle forhold.

Nord universitet sendte redegjørelse innen fristen 27. april 2017. Nord universitet opplyste om at redegjørelsen var det samlede svaret fra Nord universitet i saken. Universitetet informerte om at de hadde lagt ned studietilbudet, men at de ønsker å opprettholde akkrediteringsfullmakten slik at gjenværende studenter, alle i tredje studieår, får fullført. Den andre delen av tilsynsrapporten inneholder sakkyndig vurdering av det tredje og avsluttende studieåret for gjenværende studenter, gjort på grunnlag av redegjørelsen fra Nord universitet.

Vurderingene i del to gjelder det tredje studieåret NOKUT oppnevnte de samme sakkyndige som tidligere til å gjøre den avsluttende, faglige vurderingen.

Etter råd fra de sakkyndige har NOKUTs styre vedtatt å opprettholde akkrediteringen for Nord universitet og bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse inn til studenter i henhold til navneliste er uteksaminert, eller senest 31. desember 2019. Når studenter i henhold til navneliste er uteksaminert, eller senest 31. desember 2019 trekkes akkreditering for studietilbudet tilbake med umiddelbar virkning. Nord universitet må søke NOKUT om ny akkreditering for tilsvarende studium.

Oslo 14. september 2017

Terje Mørland
direktør

Innhold

Forord	3
1 Nord universitet	1
2 Bakgrunn og saksgang.....	1
2.1 Bakgrunn for revideringen.....	1
2.2 Samarbeidet mellom Nord universitet og Bodin maritime fagskole	2
2.3 Sakkyndig komité – oppnevning og mandat	3
2.4 Kort om prosessen	3
3 Vurdering (del en).....	5
3.1 Oppsummering	5
3.2 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	6
3.3 Plan for studiet.....	15
3.4 Fagmiljø tilknyttet studiet.....	32
4 Samlet konklusjon/oversikt over mangler og forbedringspunkter	38
5 Institusjonens kommentar.....	42
6 Dokumentasjon (del en).....	42
7 Vedtak med opprettingsfrister.....	43
8 Vurderinger etter opprettingsfristen (del to)	44
8.1 Bakgrunn	44
8.2 Hva vurderer NOKUT i denne runden?	44
8.3 Sakkyndig tilleggsvurdering.....	45
8.4 Oppsummering	49
9 Endelig vedtak.....	50
10 Presentasjon av den sakkyndige komiteen.....	50

1 Nord universitet

Nord universitet ble etablert 1. januar 2016 gjennom en fusjon mellom Universitetet i Nordland (UiN), Høgskolen i Nesna (HiNe) og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT). Nord universitet har ca. 12 000 studenter og 1200 ansatte. Nord universitet har i tillegg til hovedcampus i Bodø, studiestedene Stokmarknes, Mo i Rana, Sandnessjøen, Nesna, Namsos, Steinkjer, Levanger og Stjørdal. Nord universitet er organisert i fire fakulteter og tre avdelinger:

- Fakultet for biovitenskap og akvakultur
- Fakultet for samfunnsvitenskap
- Handelshøgskolen i Bodø
- Profesjonshøgskolen
- Avdeling for næring, samfunn og natur
- Avdeling for lærerutdanning
- Avdeling for helsefag

Studiet som er under revisjon, er forankret i Handelshøgskolen i Bodø. Handelshøgskolen tilbyr utdanninger innenfor blant annet økonomi, administrasjon, ledelse, logistikk, beredskap, entreprenørskap og innovasjon.

Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse (BANAU) drives i samarbeid med Bodin maritime fagskole (BMF), som også er lokalisert på Mørkved i Bodø. Studiet ble opprettet i 2012 og er forankret i en samarbeidsavtale mellom daværende Universitetet i Nordland og Bodin maritime fagskole. I henhold til denne avtalen fungerer BMF som underleverandør av undervisningstjenester i sertifikatfagene i første og andre studieår av studieprogrammet. De første studentene ble tatt opp høsten 2013.

2 Bakgrunn og saksgang

2.1 Bakgrunn for revideringen

Hva er revidering?

NOKUTs tilsyn er en kontroll med at utdanningskvaliteten er i tilfredsstillende samsvar med gjeldende bestemmelser. I dette tilfellet er bestemmelsene gitt i studietilsynsforskriften med endring 28. februar 2013. Tilsynet starter med en gjennomgang av kvantitative data knyttet til studenter og fagmiljø og kvalitative data som blant annet kan være læringsutbyttebeskrivelser. Etter dialog og oppretting og en avsluttende vurdering av risiko for kvalitetssvikt tar NOKUTs styre stilling til om studiet skal revideres.

Revidering er det kraftigste virkemiddelet som NOKUT har når det gjelder kontroll. Revidering skal gjennomføres som en sakkyndig, faglig vurdering av institusjonens egenrapport supplert med informasjon fra et institusjonsbesøk. Dette resulterer i en skriftlig, offentlig rapport. Denne tilsynsrapporten er resultatet av en slik revidering. Rapporten går som et råd til NOKUTs styre.

Styret vedtar til slutt om studiet drives i tilfredsstillende samsvar med studietilsynsforskriften. Dersom det er tilfellet, opprettholder institusjonen sin akkreditering for studiet. Dersom det registreres kvalitetsavvik, vil styret vedta frist for oppretting før den endelige avgjørelsen tas.

NOKUTs tilsyn med universiteter og høyskolers samarbeid med eksterne aktører om å tilby høyere utdanning, Samarbeidstilsynet 2015–2016

Samarbeidstilsynet er et såkalt tematisk tilsyn av universitetenes og høyskolenes samarbeid med eksterne aktører om å tilby studiepoenggivende høyere utdanning. I en innledende kartlegging fant NOKUT flere studier der den faglige forankringen og kvalitetssikringen ved institusjonene kunne synes å være mangelfull. NOKUT startet dermed et tilsyn i januar 2015 ved at alle institusjonene som gir høyere utdanning i Norge, ble bedt om å rapportere inn alle studier som de tilbød i samarbeid med eksterne aktører. Dette gjaldt samarbeid om studier med aktører som ikke selv har faglige fullmakter til å tilby høyere utdanning etter UH-loven, og samarbeid om studier med institusjoner som kan gi høyere utdanning i Norge etter UH-loven, men ikke på det nivået og/eller i det fagområdet som samarbeidet omfattes av. NOKUT begrenset tilsynet til å gjelde norske samarbeidspartnere.

39 institusjoner rapporterte inn til sammen 220 studier med mer enn 6300 studenter. 22 av studiene som ble rapportert inn, er gradsstudier, mens 120 studier hadde et mindre omfang på 30 – 60 studiepoeng. Flere av samarbeidsstudiene ble rapportert inn av institusjonene som videreutdanninger.

NOKUT gjorde en risikovurdering av mulig kvalitetssvikt og besluttet å revidere tre gradsstudier og åtte studier av mindre omfang ved en institusjon. Denne tilsynsrapporten gjelder tilsyn med ett av gradsstudiene. I brev til Universitetet i Nordland juni 2015 er begrunnelsen for tilsynet med bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse som følger:

«NOKUT legger universitets- og høyskolelovens § 3-1 første ledd, tredje setning til grunn: *«Akkreditering er en forutsetning for at en institusjon kan tilby utdanninger som er etablert med hjemmel i §§ 3-2 [grader, yrkesutdanninger og titler] og 3-3 [om faglige fullmakter].»* En høyere utdanningsinstitusjon har ikke adgang til å delegerer en vesentlig del av ansvaret for det akkrediterte studietilbudet til en samarbeidspart som ikke har rett til å tilby høyere utdanning. Det samme gjelder andelen ansatte tilknyttet studiet, der halvparten av de faglig ansatte må være ansatt ved institusjonen med rett til å tilby høyere utdanning. Videre legger NOKUT til grunn at *«En forutsetning for akkreditering av studier er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt [...]»*, jf. forskrift om kvalitet i høyere utdanning § 3-1 (5). Etter studietilsynsforskriftens § 8-1 kan NOKUT føre tilsyn med all virksomhet i norsk høyere utdanning på grunnlag av kravene for akkreditering av studier i kapittel 7 i studietilsynsforskriften, som dermed også gjelder for akkrediterte institusjoner med fullmakt til selv å opprette studier.

I utvelgelsen av studier til revidering har NOKUT lagt til grunn at det er mer alvorlig om hele gradsstudier har svak kvalitet, enn om mindre enheter har det, og går derfor i hovedsak til revidering av gradsstudier som ikke ser ut til å oppfylle krav om hovedstilling i studietilsynsforskriftens § 7-3 tredje ledd. NOKUT har merket seg at 2/3 av årsverkene til undervisning og veiledning i studiet gjøres av ansatte som har hovedstilling på Bodin maritime fagskole.»

2.2 Samarbeidet mellom Nord universitet og Bodin maritime fagskole

Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse er en sertifikatgivende utdanning i henhold til den internasjonale konvensjonen for opplæring, sertifisering og vakthold til sjøs, STWC (Standards of Training, Certification and Watchkeeping). Institusjoner som tilbyr slik utdanning, må ha godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon, jf. § 14 i forskrift av 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk. Universitetet i Nordland igangsatte studiet uten slik godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet, og det er gjennom samarbeidet med Bodin maritime fagskole at sertifikatkravene blir ivaretatt. Nord universitet søkte Sjøfartsdirektoratet om sertifiseringsmyndighet 19. januar 2016.

Studiet er forankret i en formell avtale mellom Universitetet i Nordland og Bodin maritime fagskole inngått 19. juni 2015. Denne avløste en tidligere avtale datert 17. juni 2014. Avtalen sier noe om den eksterne samarbeidspartnerens ansvar, universitetets ansvar, bruk av rom og infrastruktur, avtalens varighet samt prisfastsetting og fakturering.

I henhold til avtalen fungerer BMF som underleverandør av undervisningstjenester i sertifikatfagene i første og andre studieår av bachelorstudiet.

I henhold til avtalen skal BMFs fagansatte:

- bidra med undervisning og oppfølging av studenter i henhold til fremlagte emne- og forelesningsplaner
- engasjeres som emneansvarlige ved UiN og i denne forbindelse rapportere til programansvarlig for BANAU
- bidra med forslag til eksamensoppgaver for sertifikatfagene, utarbeidelse og sensurering
- bidra i henhold til egne avtaler under maritimt forkurs

De faglig ansatte ved UiN skal:

- bidra i undervisningen etter behov for å sikre faglig nivå, god progresjon i studiet og sammenheng mellom sertifikatfagene i første og andre studieår og emnene i 3. og 4. studieår.¹

Det foreligger også en partnerskapsavtale, Maritimt Campus Nord, inngått 7. november 2014 mellom Universitetet i Nordland, Nordland fylkeskommune, Bodin maritime fagskole og Lofoten maritime fagskole. Avtalen legger grunnlaget for felles bruk av undervisningsressurser, FoU og kompetanseutvikling, samt utvikling og bruk av undervisnings-, trenings- og øvingsinfrastruktur.

2.3 Sakkyndig komité – oppnevning og mandat

NOKUT vedtok 11. juni 2015 å iverksette revidering av *bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse* (180 studiepoeng) ved daværende Universitetet i Nordland. Beslutningen om revidering ble fattet av NOKUTs styre.

NOKUTs direktør har oppnevnt den sakkyndige komiteen, som har følgende sammensetting:

- Professor Bjørn Egil Asbjørnslett, NTNU (komitéleder)
- Tekniklektor Fredrik Olindersson, Viseprefekt med ansvar for grunnutdanningsstrategi, Chalmers tekniska högskola, Göteborg
- Studieleder Johanne Marie Trovåg, Høgskolen Stord/Haugesund
- Student Gjermund Kvernmo Langset, NTNU i Ålesund

Komiteens mandat har vært å vurdere om studietilsynsforskriftens krav om akkreditering av studier i første syklus er tilfredsstillende oppfylt, og om institusjonen har tilfredsstillende gjennomføringsevne og dokumenterte resultater knyttet til studiet. Revideringen ble gjort på grunnlag av institusjonens egenrapport, tilleggsdokumentasjon og institusjonsbesøk.

2.4 Kort om prosessen

Styret vedtok revidering 11. juni 2015.

---

¹ For å få til en samkjøring med kadettjeneste er det lagt opp til at 3. studieår tas som deltid over 2 år.

Sakkyndig komité ble oppnevnt av NOKUT 15. september 2015.

Institusjonen leverte sin egenrapport 15. oktober 2015.

Det ble gjennomført et institusjonsbesøk den 19. og 20. januar 2016. Den sakkyndige komiteen hadde møter og intervjuer med ledelsene ved Nord universitet og Bodin maritime fagskole, studenter, studenttillitsvalgte, vitenskapelig ansatte, administrativt personale, ekstern sensor og representant for den maritime næringen.

Det ble gjennomført omvisning på Bodin maritime fagskole og ved Nord universitet (campus Bodø), og de sakkyndige har fått se og vurdere Nord's og BMFs infrastruktur, blant annet fasiliteter og utstyr som er relevant for utdanningen.

Den sakkyndige komiteens skriftlige vurdering ble avgitt 22. juni 2016 og deretter sendt institusjonen for kommentarer. Nord universitet fikk 8 uker til å kommentere rapporten.

*

Kort om prosessen i del to

Etter sakkyndig vurdering og tilråding til NOKUT vedtok NOKUTs styre å gi universitetet opprettingsfrister for å kunne imøtekomme krav til akkreditering på en tilfredsstillende måte. Universitetet sendte sin redegjørelse innen pålagt frist, 27. april 2017. Her bekreftet universitetet at de formelt hadde lagt ned studietilbudet. Det ble ikke tatt opp flere studenter, men universitetet ba om å få beholde akkrediteringen til de gjenværende studentene var uteksaminert.

NOKUT oppnevnte de samme sakkyndige til å gjøre en faglig tilleggsvurdering av utdanningskvaliteten avgrenset til det tredje og avsluttende studieåret. Denne vurderingen er beskrevet i Kapittel 8 Vurderinger etter opprettingsfristen, del to.

3 Vurdering (del en)

Den følgende teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer “Vi”, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

3.1 Oppsummering

I følge loven skal universiteter og høyskoler tilby høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, faglig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. I tillegg skal institusjonen sørge for at hvert enkelt studietilbud gjennomføres i tilfredsstillende samsvar med studietilsynsforskriften § 7-1 1 om akkreditering av studier.

Nord universitet opprettet *Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse* på egen fullmakt i 2012 og tok opp de første studentene til utdanningen høsten 2013. I tillegg til krav i studietilsynsforskriften må dette studiet også operere i henhold til krav til sertifikatgivende studieprogram. Nord universitet må selv sikre nødvendige godkjenninger fra Sjøfartsdirektoratet som er ansvarlig myndighet for maritime utdanninger med sertifikatkrav.

Undervisningen i konvensjonsfagene i nautikk gis av Bodin maritime fagskole (BMF). De to første årene gir fagmiljøet ved BMF felles undervisning for studentene ved fagskolen og bachelor studentene fra Nord universitet. For at studentene skal kunne løse sertifikat som dekksoffiser har Nord universitet inngått avtale med Bodin maritime fagskole som utsteder vitnemål til studentene fra universitet. Denne praksisen er i konflikt med lovverk og regelverk, siden fagskolen ikke har anledning til å utstede vitnemål til andre studenter enn de som er tatt opp ved fagskolen, jf. *Forskrift om fagskoleutdanning, § 2. Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål*. Dette innebærer at Nord universitet selv må ha godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon, dersom universitetet skal gi maritim sertifikatgivende utdanning. Universitetet har ikke en slik sertifisering.

Norsk høyere utdanning skiller seg fra fagskoleutdanning ved at høyere utdanning er FoU-basert. Komiteens inntrykk er at det ikke foreligger verken et tydelig overordnet ansvar, en overordnet plan eller en klar FoU-strategi for hele studieprogrammet *Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse* ved Nord universitet. Det er komiteens oppfatning at Nord universitet vektlegger tredje og siste studieår i sin strategi og sine planer, mens den nautiske delen i de to første studieårene kjøpes inn som et nødvendig grunnlag uten at Nord universitet tar et helhetlig ansvar for studiets alle tre år, og at de to første studieårene heller ikke integreres tilstrekkelig i strategi og planer. Det er vår oppfatning at en 2+1 løsning hvor studentene i praksis går to år på fagskole og ett år på universitet, ikke gir en bachelorutdanning, selv om det har blitt lagt til noen fordypningsseminarer og litt metodeundervisning innenfor studiets to første år. Universitetet kan ikke dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet.

Denne revisjonen har vist at kravene i studietilsynsforskriften ikke er oppfylt for *Bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse* (BANAU) ved Nord universitet.

Nord universitet har ikke et fagmiljø med maritim (nautisk) kompetanse eller godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon på revisjonstidspunktet. Institusjonen har ikke nok førstestillingskompetanse i fagmiljøet, og kan ikke dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet.

Vi anbefaler ikke godkjenning av studiet.

Revisjonen av BANAU studiet har tatt lengre tid enn hva som kan forventes for en slik revisjon. Dette skyldes behov for flere runder med informasjonsinnhenting fra Nord universitet, hvor komiteen mener at Nord universitet burde tatt revisjonen mer alvorlig i en tidligere fase. Som følge av dette kom revisjonen i utakt med gjennomføringsplan hos NOKUT, noe som ytterligere forsinket ferdigstilling av revisjonsrapporten.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

§ 7-1 1 Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:

a) Reglement og styringsordning

Selve styringsordningen vurderes ikke for statlige institusjoner. Disse er underlagt Kunnskapsdepartementet. I dette tilfellet er det sentralt å vurdere hvordan styret for institusjonen har tilrettelagt rutiner for oppretting og nedlegging av studier, og hvordan institusjonens kvalitetssikringssystem tydelig ivaretar kvalitetssikring av det reviderte studiet.

Styrets ansvar

Rammer og rutiner for opprettelse og revidering av studier er beskrevet i «Reglement for etablering av studier og godkjenning av studieplaner ved Universitetet i Nordland», fastsatt av styret ved Høgskolen i Bodø 28. februar 2006, sist oppdatert på grunn av ny tilsynsforskrift fra NOKUT 14. april 2010. Studiet ble opprettet 12. desember 2012 i universitetsstyret i styresak 86/2012, vedtak 2. Det fremgår av protokollen at «Før endelig etablering forutsettes rektors godkjenning av studieplanene for studiene i henhold til NOKUTs kravspesifikasjon.» Studieplanen ble godkjent av rektor ved UiN 15. februar 2013 i sak 10/13.

Det er lagt ved en samarbeidsavtale med Bodin maritime fagskole (BMF) inngått 19. juni 2015. Denne avløste en tidligere avtale datert 17. juni 2014. Det er også lagt ved en partnerskapsavtale med Maritimt Campus Nord inngått 7. november 2014.

Reglement

Institusjonens opptak, studier og eksamen er regulert i *forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland, forskrift om opptak til høyere utdanning og forskrift om opptak til studier ved Universitetet i Nordland.*

Klagenemnd

Nord universitet har en klagenemnd i henhold til bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler. Det har ikke vært saker til behandling i klagenemnda som har hatt tilknytning til studiet som er under revidering.

b) Læringsmiljøutvalg

Læringsmiljøutvalgets sammensetning er beskrevet og følger kravet etter universitets- og høyskoleloven. Det har ikke kommet opp saker for læringsmiljøutvalget om dette studiet.

c) Utdanningsplan

Nord universitet benytter *Felles studentsystem (FS)* som studieadministrativt datasystem. Studentenes individuelle utdanningsplan er basert på studieprogrammets generelle studieplan, og studentene har tilgang til sin individuelle plan gjennom StudentWeb. StudentWeb er koblet opp mot FS.

d) **Vitnemål og Diploma supplement**

De første studentene startet høsten 2013. Ingen studenter har ennå fullført et helt studieløp. Vitnemål er ennå ikke utarbeidet. I egenrapporten opplyses det om at Bodin maritime fagskole utsteder vitnemål til studentene som er opptatt ved bachelorstudiet ved Nord universitet, som bekrefter at disse har gjennomført og bestått emnene i sertifiseringsfagene i gjeldende emne- og studieplaner for sertifikatutdanningen fra Sjøfartsdirektoratet, og som oppfyller STCW-konvensjonens krav. Dette har NOKUT fått bekreftet i et brev fra BMF av 23. november 2015, hvor det opplyses om at Nord universitets studenter får Vocational Diploma fra BMF etter bestått studieår i tråd med BMFs regelverk. På tross av at Nords studenter ikke oppfyller BMFs opptakskrav, har Sjøfartsdirektoratet i e-post av 27. januar 2016 bekreftet at dette ikke skal gå ut over studentenes muligheter til å søke om sertifikat.

e) **Kvalitetssikringssystem**

Kvalitetssikringssystemet ved Universitetet i Nordland ble godkjent av NOKUT i juni 2012. Institusjonenes kvalitetssikringssystemer evalueres av NOKUT hvert sjette år.

Det er etablert egne rutiner for kvalitetssikring av bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse i form av en egen kvalitetsmanual *Kvalitetsstyringsmanual for BANAU*. Resultater fra kvalitetssikringsarbeidet rapporteres til styret gjennom den årlige kvalitetsrapporten. Nord har også nylig blitt godkjent av DNV-GL i henhold til kriteriene for en «Maritime training provider».

Vurdering

Reglement og styrets ansvar:

Slik det fremstilles i egenrapportering og intervjuer, virker både Nords og BMFs regelverk å være i tråd med sine intensjoner. Avtalen mellom UiN og BMF er en formell avtale som dekker omfang, rammer og godtgjørelse, mens den er mer intensjonsbasert når det kommer til konkrete forhold rundt studiet, og med regelverk knyttet til den enkelte student er den svak. Det kom også frem under institusjonsbesøket at kommunikasjonen mellom Nord og BMF kan og bør forbedres. Interaksjonen mellom Nord og BMF, spesielt i forhold til behandling av studentrelaterte saker, er ikke godt dekket i avtalen eller i kvalitetsmanualen for BANAU-studiet.

Klagenemnd og læringsmiljøutvalg:

Det opplyses i egenrapporten at det ikke har vært saker til behandling i klagenemnda eller læringsmiljøutvalget, og komiteens informasjon fra institusjonsbesøket tilsier at det ikke har vært noen saker relatert til studiet oppe i disse instansene. Gjennom intervjuene fremkom det at studentene har tatt opp saker direkte med studiets ledelse, og at dette kan være en medvirkende årsak til at det ikke har vært fremmet saker gjennom Læringsmiljøutvalget.

Utdanningsplan:

Det fremgikk gjennom institusjonsbesøket at studentenes utdanningsplaner flere ganger har blitt endret etter studieårets oppstart, for eksempel gjennom endring i eksamensformer, endring fra mappekrav med bestått/ikke bestått til gradert karakter, innføring av fordypningskrav og emner hvor det har vært gitt fritak som senere har blitt trukket tilbake. Dette fører til en uforutsigbar studiehverdag for studentene.

Vitnemål og Diploma:

I henhold til UH-lovens § 3-5. *Godskriving og faglig godkjenning 1. ledd* skal institusjonen «påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad». Det er et brudd på UH-loven at studentene får vitnemål både fra BMF og Nord universitet for samme utdanning.

Det kom frem i løpet av institusjonsbesøket at Nord universitet ikke har noen konkret plan for hvordan de skal sikre studentene sine hvis institusjonen ikke oppnår godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet.

Kvalitetssikringssystem:

Det komiteen vurderer i denne revideringen, er ikke Nord universitets kvalitetssystem i sin helhet, men hvordan BANAU-studiet er kvalitetssikret. Den tilpassede kvalitetssikringsmanualen for BANAU er basert på Nord universitets overordnede kvalitetssystem. Kvalitetsmanualen for BANAU-studiet gir en god beskrivelse av hvilke krav som er spesifikke for denne studieretningen, men det er ikke spesifisert hvorvidt kvalitetssikringen av studiet skal følge Nord universitets overordnede kvalitetssystem i prosesser som ikke er beskrevet i BANAU-manualen, for eksempel i forbindelse med emnerevisjon. Prosessen for emnerevisjon fant komiteen heller ikke i Nord universitets overordnede kvalitetssystem (Kvalitetshåndboka/Utdanning/Studieplanarbeid/Etablere nye emner/Nedleggelse og revisjon av emner) per 29. januar 2016, denne var erklært å være «under utvikling». En kvalitetsmanual er et dokument som for å kunne fungere i tråd med intensjonen må være dynamisk og dermed må oppdateres i tråd med erfaringer som gjøres. Basert på informasjonen fra institusjonsbesøket er eksamensgjennomføring i konvensjonsemner eksempel på et område hvor gjennomføringen ikke har stått i forhold til kravene i kvalitetsmanualen. Kvalitetssikringsmanualen for BANAU-studiet er i seg selv ikke en fullgod kvalitetsmanual, i og med at den mangler vesentlige deler. Eksempler på deler som mangler er håndtering av avvik i forbindelse med endringer i emner (utenfor normal revisjonsperiode), reell kvalitetssikring av eksamen med tanke på nivå og ekstern sensur på riktig nivå, kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner/underleverandør når uttelling i form av studiepoeng er involvert, og kvalitetssikring av kompetanse for personalet som underviser i nautiske emner i tråd med Sjøfartsdirektoratets krav, samt sjekklister som tillegg til prosedyrene og som kan bidra til å dokumentere at prosedyrene følges. Sakkyndig komité antar at de generelle områdene nevnt over er planlagt dekket av Nord universitets overordnede kvalitetssystem, men dette kommer ikke tydelig frem. Det er også uklart hvordan Nord universitet planlegger å dekke opp de studiespesifikke områdene som er svake eller ikke inkludert i kvalitetsmanualen.

Av informasjonen i kvalitetsmanualen for BANAU fremgår det at denne skal inneholde all kvalitetssikring i relasjon til BANAU-studiet. Da bør alle prosedyrer være dekket i denne manualen såfremt det ikke spesifikt vises til Nord universitets overordnede kvalitetssystem. Det kom også frem under flere av intervjuene i løpet av institusjonsbesøket at kvalitetsmanualen for BANAU-studiet ikke er tilstrekkelig implementert verken i studiets ledelse eller hos de fagansatte. Et eksempel på et svakt område i kvalitetsmanualen for BANAU er kvalitetssikring av samarbeidspartner og underleverandører. Dette er svært sentralt i dette bachelorstudiet, og det kan forventes at et så sentralt område vies mer oppmerksomhet som del av en studiespesifikk kvalitetssikringsmanual for å sikre at Nord universitets overordnede ansvar for studiet som helhet tydelig fremgår.

I revisjonsperioden har Nord universitet lagt frem tre ulike læringsutbyttebeskrivelser. Læringsutbyttebeskrivelsene som ble lagt ved egenrapporten, gjaldt for studieåret 2014/2015, mens læringsutbyttebeskrivelsene lagt frem under institusjonsbesøket gjaldt studieåret 2015/2016. I tillegg lå læringsutbyttebeskrivelsene for studieåret 2016/2017 på Nord universitets nettsider. Nord universitet har ikke kunnet dokumentere hvilken prosess som ligger til grunn når endringer i læringsutbyttebeskrivelser gjennomføres ved BANAU, og hvordan dette skal godkjennes. Etterspurt dokumentasjon i form av vedtak for studieplaner og e-post til NOKUT av 28. januar 2016 bekrefter at læringsutbyttebeskrivelsene for inneværende studieår (2015/2016) ikke er formelt vedtatt. Det er viktig å få på plass gode prosedyrer og rutiner for godkjenning av læringsutbyttebeskrivelser for å utvikle et godt faglig studium og forutsigbar studie- og arbeidshverdag.

Konklusjon – Grunnleggende forutsetninger

Nei, krav i lov om universitet og høyskoler er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Institusjonen må:

- sikre at endringer i studieplanen publiseres og kommuniseres til studenter i henhold til *Forskrifter om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland*. Studieplan og reglement må i tilstrekkelig grad bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet i utdanningsplanen.
- utarbeide bedre rutiner for kvalitetssikring av kommunikasjon mellom Nord universitet og universitets underleverandører
- utarbeide prosedyrer for revisjon av emner og kvalitetssikre at BANAU-studiet følger disse
- forholde seg til egne retningslinjer vedrørende endringer i studieplan i tråd med forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Nordland.
- oppdatere kvalitetsmanualen for BANAU-studiet til å inkludere:
  - prosedyrer for kvalitetssikring av undervisningspersonell i nautiske emner
  - håndtering av avvik i forbindelse med endring av emner
  - kvalitetssikring av eksamensoppgaver og ekstern sensur på riktig nivå
  - kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner eller underleverandør for emner som gir studiepoeng,
- dokumentere at kvalitetsmanualen for BANAU-studiet er gjennomgående implementert

Institusjonen bør:

- tydeliggjøre beskrivelsene av praksis i relasjon til studiet
- utvikle sjekklister til relevante prosedyrer for å tydeliggjøre ansvar og roller, i tillegg til å kunne dokumentere at prosedyrene blir fulgt

§ 7-1 2. Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet skal være oppfylt.

Aktuelle forskrifter:

Forskrift om opptak til høyere utdanning, 1. syklus.

STCW-konvensjonen:

Det er *International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 78 including Amendments (STCW)* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* som regulerer nautisk utdanning. Utdanningsinstitusjoner som tilbyr nautikkutdanning må ha godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet, og Sjøfartsdirektoratet stiller krav til vitnemål fra godkjent opplæringsinstitusjon når en kandidat skal søke om dekksoffisersertifikat.

Beskrivelse og vurdering

Opptakskravet til Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse er i egenrapporten (studieåret 2014/2015) definert til generell studiekompetanse (GSK) og realkompetanse (REA).

Studieprogrambeskrivelsen for studieåret 2015/2016 beskriver at opptakskravet er kun GSK. Det er uklart hvorfor REA-kravet er fjernet som opptakskrav. Nord universitet har valgt bort det alternative opptakskravet MARTE, som i henhold til Samordna opptak er bestått toårig teknisk fagskole eller bestått ettårig forkurs for ingeniør og maritim høyskoleutdanning.

Opptak har blitt gjennomført lokalt (2015) og sentralt gjennom Samordna opptak (2013 og 2014). Studentene beskrev opptaket i 2015 som «noe kaotisk» og preget av dårlig informasjon, noe som kan

være med på å forklare hvorfor institusjonen har bestemt at opptaket høsten 2016 igjen skal skje gjennom Samordna opptak.

Nord universitet tok opp studenter Y-veien høsten 2015, og på tidspunktet for institusjonsbesøket var det én Y-veisstudent som gikk på studiet. Opptakskravet til Y-veien var fagbrev matros. Fagbrev som fisker og fagbrev fangst og fiske har ikke vært inkludert som opptakskrav for Y-veisstudiet. Studieplanen for Y-veien er ifølge ledelsen ved universitetet identisk med studieplanen for ordinære studenter på bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse. Dette er ikke i tråd med *FOR 2007-01-31-173 Forskrift om opptak til høyere utdanning*, hvor det i § 3-8 *Unntak fra generell studiekompetanse for opptak til studier i nautikk* er forskriftsfestet at «Institusjoner kan ta opp søkere med relevant fagbrev som ikke fyller kravene til generell studiekompetanse, til spesielt tilrettelagte studier i nautikk».

FOR-2012-06-20-723 Forskrift om studier og eksamener ved Universitet i Nordland, § 3-6 Endringer i studieplan, definerer blant annet hvordan endringer i studieplan skal godkjennes, og når slike endringer skal tre i kraft. Forskriften er klar på at endringer i godkjent studieplan ikke skal tre i kraft før ved nytt studieår. Det fremgår av institusjonsbesøket og etterspurt dokumentasjon at dette ikke konsekvent har vært etterlevd, noe som ikke gir nødvendig forutsigbarhet for studentene.

Det fremgår gjennom egenrapportering og institusjonsbesøk at relevante fagpersoner ved Nord universitet tilknyttet BANAU-studiet har begrenset kunnskap om regelverket i STCW. *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* nevnes ikke i egenrapporten. Et eksempel på dette er at det under intervjuene flere ganger ble referert til at timeantallet er et STCW-krav. Dette stemmer ikke. STCW regulerer ikke timeantall, i motsetning til for eksempel fagskolenes felles emneplaner som har fastsatt timeantall for hvert enkelt emne.

Ved igangsettelse av et studium som reguleres av særskilt regelverk, må studieledelsen ha grundig kjennskap til det aktuelle regelverket for å sikre at regelverket overholdes. Både egenrapporten og institusjonsbesøket har bidratt til komiteens konklusjon om at relevant personell ved Nord universitet med ansvar for studiet ikke kjenner godt nok til regelverket i *STCW 78 med tillegg* og *FOR 2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*.

Under institusjonsbesøket kom det frem at Nord universitet samme dag hadde sendt søknad om godkjenning til Sjøfartsdirektoratet. Det er derfor Bodin maritime fagskole som ivaretar den sertifikatgivende delen av utdanningen i påvente av at Nord universitet eventuelt får en slik godkjenning. Dette gir ikke Nord universitet rett til å fraskrive seg ansvar for at studiet oppfyller kravene i regelverket i *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*, siden Nord universitet har det overordnede ansvaret for studiet og dermed også ansvaret for at regelverkets krav ivaretas.

Under punktet «Aktuelle forskrifter og sentrale bestemmelser» i studieplanen ligger en lenke til lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder for studier ved Nord universitet. Når man følger lenken, finner man blant annet et eget punkt for sykepleierutdanning hvor det er et særskilt regelverk studentene må forholde seg til. Det er ikke nevnt noe sted at studentene på Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse også forholder seg til særkrav gjennom *STCW* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*.

I tillegg til utfordringene over anser komiteen det som bekymringsverdig at studenter som tas opp på Nord Universitet de to første årene, tar en fagskoleutdanning som de ikke dekker forkunnskapskravene for. I *Lov om fagskoleutdanning* (fagskoleloven) står det i §1 blant annet at «Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, ...». *Nasjonal standard. Fagspesifikk plan for toårig maritim fagskoleutdanning*

dekksoffiser på ledelsesnivå, som er de maritime fagskolenes felles standard for toårig dekksoffisersutdanning, spesifiserer opptakskravene i planens kapittel 4 som følger:

«4. Opptakskrav:

Det generelle grunnlaget for opptak er:

- a) *fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev /svennebrev som matros eller fiske og fangst.
eller*
- b) *realkompetanse» (s.7).*

Studenter med generell studiekompetanse (GSK) er dermed ikke kvalifisert for utdanningen som gis i fagskolen, og mangler de forkunnskapene som fagskolestudentene forventes å ha når de starter sin utdanning. Det kan føre til at undervisningen må tilpasses nivået på forkunnskapene til studentene ved Nord universitet, og at fagskolestudentene dermed heller ikke får den utdanningen de skal ha. I denne sammenhengen er det også verdt å merke seg at ikke-kvalifiserte studenter dermed opptar plasser som kvalifiserte fagskolestudenter kunne hatt, noe som kan ha negative konsekvenser for det regionale næringslivet.

Konklusjon

Nei, krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner er ikke tilfredsstillende imøtekommet.

Institusjonen må:

- dokumentere at *FOR-2012-06-20-723 Forskrift om studier og eksamener ved Universitet i Nordland, § 3-6 Endringer i studieplan* etterleves
- sikre at studentene innehar nødvendige forkunnskaper i tråd med opptakskravene for utdanningen

Institusjonen bør:

- etablere en godkjent studieplan for Y-veien i henhold til Forskrift om opptak til høyere utdanning.
- forholde seg formelt og aktivt korrekt til *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*
- synliggjøre for studentene i studieplanen at *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* er et særskilt regelverk for studiet under punktet «Aktuelle forskrifter og sentrale bestemmelser» med tilhørende lenke til lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder for studier ved Nord universitet
- vurdere å innføre opptakskravet MARTE i samsvar med nasjonal praksis for bachelorstudier i nautikk

§ 7-1 3. Rekruttering av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Beskrivelse og vurdering

Opptakstillene for 2013, 2014 og 2015 er henholdsvis 15, 11 og 13 studenter. Ingen kandidater har foreløpig blitt uteksaminert siden studiet startet opp høsten 2013.

Rekrutteringen av studenter er god, med mange primærsøkere per studie plass. Nedgangen i tallet på søkere i 2015 kan skyldes at opptaket skjedde lokalt, i tillegg til at en begynnende konjunkturedgang

kan ha påvirket søker tallene noe. Fra høsten 2016 vil opptaket igjen skje gjennom Samordna opptak. Første resultat publisert etter Samordna opptak april 2016, viser 19 førsteprioritetssøkere til BANAU. Dette er en reduksjon på 71% i forhold til 2015. Reduksjonen i søker tall til Nord universitets Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse er vesentlig større enn nedgangen i søker tall hos de andre tilbyderne av bachelorutdanning i nautikk nasjonalt.

Institusjonen oppgir at det er satt begrensning på opptak på bakgrunn av særegne krav til lokaler og utstyr, bl.a. simulatorkapasitet. Opptak av studenter ble redusert fra 15 til 10 i 2015 på grunn av tilbakemeldinger fra studentene om trange klasserom. Det opplyses om at BMF de samme årene har hatt opptak av inntil 25 studenter, noe som ble redusert til 15 høsten 2015. Antall studenter i samlesingsklassene, som altså omfatter studentene ved Nord universitet og BMF, ligger derfor på mellom 25 og 40.

Tabell : Søkere og opptaksdata

	2013	2014	2015	2016
Antall søkere til studiet	179	227	66	19
Antall søkere til studiet – endring foregående år	-	+ 27%	- 71%	- 71%
Antall opptatte i studiet	15	11	13	-
Uteksaminerte studenter / antall fullførte	0	0	0	-

Det er vanskelig å angi et eksakt antall studenter som skal til for å få et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium, men gjennom samlesing med fagskolestudenter på Bodin maritime fagskole blir studentgruppen mellom 25 og 40 studenter, noe vi mener gir et godt læringsmiljø.

Studiet har lavt frafall, men med et så lite opptak av studenter er det en risiko for at tallet på studenter kan falle under et kritisk nivå for et godt læringsmiljø i de kursene som ikke samleses med fagskolestudentene.

Tabell. Resultater fra Studiebarometeret for 2014 og 2015, BANAU kontra gjennomsnitt for maritime navigasjonsfag.

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
OVERORDNET TILFREDSHET			
Jeg går på det studieprogrammet jeg helst ville gå på	4,5	4,5	0
Jeg er, alt i alt, fornøyd med studieprogrammet jeg går på	2,4	4	-1,6
FORVENTNINGER			
Undervisningen	4,8	4,1	0,7
Faglige tilbakemeldinger og veiledning	4,6	3,8	0,8
Det faglige og sosiale miljøet	4,2	3,9	0,3
Studieprogrammet generelt	4,6	4,2	0,4
Forventninger innfridd	2,2	3,7	-1,5
MOTIVASJON			
Jeg er motivert for studieinnsats	4	3,9	0,1
Studieprogrammet bidrar til min motivasjon for studieinnsats	2,3	3,4	-1,1
Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys	3,9	3,4	0,5
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	3,8	3,3	0,5
Jeg opplever at min studieinnsats er høy	3,7	3,5	0,2
Jeg opplever det som krevende å nå mine karaktermål	4	3,9	0,1
LÆRINGSMILJØ			
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	2,8	3,8	-1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,3	4,3	-1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,4	4	-0,6
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	2	3,2	-1,2
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	2,9	3,6	-0,7
Bibliotek og bibliotekstjenester	2,7	4,1	-1,4
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og pc-tilgang)	2,6	3,8	-1,2
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte	4,4	3,9	0,5
Studieadministrasjon og informasjon	1,2	3,6	-2,4
YRKESRELEVANS			
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,4	4,1	0,3
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,7	4,3	0,4
Gir gode jobbmuligheter	3,9	3,9	0
Gir kunnskap som er viktig i arbeidslivet	4,4	4,2	0,2
Gir ferdigheter som er viktige i arbeidslivet	4,3	4	0,3
MEDVIRKNING			
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	2,1	3,3	-1,2
Studentenes mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet	1,9	3,1	-1,2
Hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp	2	3,2	-1,2
Det lokale studentdemokratiet (f.eks. tillitsvalgte og studentorganisasjon)	2,7	3,8	-1,1

I studiebarometeret oppnår BANAU-studiet varierende resultat innenfor de indikatorer som kan være relevante å vurdere i forhold til rekruttering til studiet og studiets læringsmiljø. BANAU oppnår veldig godt resultat på studentenes eget ønske om å gå på studiet, forventninger til studiet og sterk yrkesrelevans. Men dette blir direkte motsatt for «grad av fornøydhet med studieprogrammet», «forventninger innfridd», «studieprogrammets bidrag til motivasjon», «læringsmiljø» og «medvirkning», som oppnår resultat betydelig under gjennomsnittlig resultat for maritime navigasjonsfag.

Sett i lys av ytterligere reduksjon i antallet førsteprioritetssøkere til BANAU i 2016, og de betydelige negative avvik studiebarometeret viser for vurderinger knyttet til læringsmiljøet, mener vi at studiet ikke kan vise til en tilfredsstillende sammenheng mellom studenttall, læringsmiljø og stabilitet. Det er et lite antall studenter på studiet, som ennå med søkeretallet i 2016 har nesten to søkere per studieplass, men den kraftige reduksjonen i søkere til studiet vitner om sviktende stabilitet i studiets rekruttering.

Konklusjon

Nei, institusjonen viser ikke til en tilfredsstillende sammenheng mellom studenttall, læringsmiljø og stabilitet.

Institusjonen må:

- arbeide strukturert og effektivt for å forbedre motivasjon og læringsmiljø

Institusjonen bør:

- tydeliggjøre informasjonen i rekrutteringsmaterialet slik at det klart fremgår hvilke krav som gjelder for bachelorexamen, og hvilke krav som gjelder for å kunne utløse sertifikat fra Sjøfartsdirektoratet

§ 7-1 4. For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse og vurdering

Studiet har ikke praksis, men gir inntrykk av at praksis inngår med den beskrivelsen som er gitt av studiet i egenrapporten og på studiets nettsider, samt på grunn av studiets oppbygning 3. og 4. studieår. I egenrapporten heter det at studiet består av 4 deler hvorav kadett-tjeneste med veiledning er en av dem, men dette ble avkreftet under institusjonsbesøket. Det foreligger ingen skriftlige avtaler om praksis/kadett plass, og studentene har ingen garanti for at de kan gjennomføre studiet, inkludert kadett plass, etter planlagt studieløp.

Det oppgis at studentene får anledning til å hospitere på båt i løpet av studiet, og at dette blir brukt til å skaffe praksiserfaring. I intervjuene kom det imidlertid frem at studentene selv må skaffe seg slik hospitering, noe som i realiteten er en oppfordring til studentene om å bruke fritiden til å reise ut til bedrifter for å observere arbeidet. Hospitering gir ikke uttelling i form av studiepoeng for studentene.

Informasjonen som er tilgjengelig for potensielle studenter, kan da lett misforstås, da dette er en utdanning der praksis ikke inngår i selve studiet. Dette kom også frem i intervju under institusjonsbesøket. All praksis i en maritim sertifikatutdanning slik det er i dag, ligger utenfor institusjonens ansvarsområde. Ved rekruttering til programmet er det viktig at informasjonen til

potensielle studenter er tydelig med hensyn til beskrivelser av praksis. Informasjonen bør tydelig skille mellom det Nord universitet har ansvaret for og som inngår i bachelorstudiet, og den praksisen som studentene selv har ansvar for å få gjennomført. Det kom frem gjennom intervjuene at flere av studentene før de startet på studiet, har trodd at det inngår praksisplass i studiet. Selv om riktig informasjon om dette har vært gitt tidlig i studiet, bør denne informasjonen tydeliggjøres også i rekrutteringsmaterialet, slik at studentene kan ta fullt informerte valg av studiested.

Konklusjon

Studiet har ikke obligatorisk praksis, men i beskrivelse av studiet og i lys av studiets oppbygning er det lett å tro at studiet har praksis.

Institusjonen bør:

- konkretisere all informasjon om studiet og dets oppbygning, slik at det fremgår tydelig at kadett plass ikke inngår som en obligatorisk del av studiet
- organisere tredje og fjerde studieår som et ettårig *tredje* (3.) studieår, *med mulighet* til å ta dette over to år, som tredje og fjerde studieår, for de som selv klarer å skaffe seg kadett plass. Dette bør kommuniseres tydelig overfor studentene.
- tilby seg å bistå som assessor for kadetter
- etablere formelle avtaler for hospitering

3.3 Plan for studiet

§ 7-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

Beskrivelse og vurdering

Studiets navn er «Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse». Det engelske navnet er «Nautical Operation, Maritime Business and Management».

For å synliggjøre studentenes nautiske kompetanse i en internasjonal sammenheng bør studiets navn på engelsk følge internasjonal praksis. Den vanlige engelske oversettelsen av nautisk utdanning er Nautical Science.

Komiteen mener at for å kunne hevde å ha et bachelorstudium i «maritim økonomi» er det for svakt å kun ha ett økonomiemne innen «grunnleggende økonomistyring». Komiteen mener således at navnet rommer et større omfang enn hva studiet dekker. Det er noe mer omfang innen «maritim ledelse», og komiteen mener dette er dekket også i studiet.

Komiteen ønsker å påpeke at et studium må tilfredsstillende visse krav for å kunne påberope seg å være et bachelorstudium. Dette er grundigere omtalt under punkt 7.2.3. Per i dag dekker studiet ikke disse kravene, men såfremt Nord universitet gjør de nødvendige tilpasninger, kan også navnet bli dekkende.

Konklusjon

Nei, studiets navn er ikke dekkende.

Institusjonen må:

- tilpasse studiets navn til studiets reelle innhold som et bachelorstudium

Institusjonen bør:

- endre den engelskspråklige oversettelsen av 'nautikk' til 'Nautical Science'

§ 7-2 2. Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Beskrivelse og vurdering

Nord universitet har i løpet av revideringen fremlagt ulike versjoner av læringsutbyttebeskrivelsene. Det kom frem under intervjuene at de læringsutbyttebeskrivelsene som var vedlagt egenrapporten har blitt endret, og at nye beskrivelser gjelder for studieåret 2015/16. Disse ble publisert for studentene etter studiestart høsten 2015.

Nord universitet har ikke kunnet dokumentere at endringene i læringsutbyttebeskrivelsene fra 2014/15 til 2015/16 har blitt formelt vedtatt, på tross av at det er gjort endringer i innholdet i flere ulike emner. I etterspurt tilleggsinformasjon i form av vedtak for endringer i emner ble dokumentet *Dekanvedtak ord endr studieplaner 2015 2016* og *Dekanvedtak endr vurderingsformer høst 2015* lagt frem. I første avsnitt av *Dekanvedtak ord endr studieplaner 2015 2016* er det beskrevet at «Der ikke annet er angitt er studieplanen og emner uendret i forhold til høst 2014». Videre viser tabellen over studieprogram som tilbys at det ikke er noen endringer for BANAU-studiet. Det andre vedlegget, *Dekanvedtak endr vurderingsformer høst 2015*, viser at vurderingsformen er endret i 15 navngitte emner. Det nevnes ikke noe om endringer i læringsutbyttebeskrivelsene i studiet i noen av disse dokumentene, og Nord universitet har i e-post av 28. januar 2016 bekreftet at «Det ble ikke gjort et formelt vedtak på endringen av læringsutbyttebeskrivelsene som gjelder for studieåret 2015/2016».

I praksis er læringsutbyttebeskrivelsene for studieåret 2015/16 derfor ikke gyldige. Komiteen har likevel valgt å legge disse læringsutbyttebeskrivelsene til grunn for vurderingen.

En kandidat med fullført bachelorgrad i nautikk, maritim økonomi og ledelse skal ha følgende totale læringsutbytte:

Kunnskap

- i henhold til STCW kapittel II/1 og II/2 og STCW kode A-II/1 og A-II/2 ha den nødvendige kunnskap som kreves som dekkoffiser
- bred innsikt i og forståelse for oppgaver knyttet til sikker, effektiv og miljømessig forsvarlig drift av fartøy
- godt overblikk over og innsikt i nasjonalt og internasjonalt lov- og regelverk og offentlig forvaltningsregimer knyttet til eierskap, bygging og drift av skip
- grunnleggende kunnskap om maritim næring, shippingmarkeder og transport samt et bredt perspektiv på samfunnsmessige, økonomisk-administrative, teknologiske og ledelsesfaglige forhold som påvirker fartøy- og rederidrift
- kunnskap om faktorer som påvirker kommunikasjon, beslutningsprosesser, motivasjon og trivsel om bord i skip
- kunnskap i fartøykonstruksjoner, stabilitet og skipstekniske løsninger
- generell kunnskap om forskningstilnærming og metode, og hvordan man tilegner seg forskningsbasert kunnskap innenfor de sentrale emnene i studiet
- grunnleggende kunnskap om innovasjonsprosesser som bidrar til ny forståelse og nye løsninger innenfor næringen

Ferdigheter

- solid kompetanse og ferdigheter knyttet til navigasjon, operasjon og fremføring av skip

- detaljert innsikt i og ferdigheter i lasting, behandling og lossing av ulike typer last om bord i et fartøy
- gode operasjonelle ferdigheter knyttet til å lede personell og ivareta kompliserte oppgaver i et tett samspill med andre med forskjellig bakgrunn og interesser
- evne til å arbeide selvstendig, ta raske beslutninger og handle effektivt
- kunne kommunisere godt på norsk og engelsk i team satt sammen av personer med forskjellig språklig og kulturell bakgrunn og lede personellet ombord
- analytisk kapasitet som kan styrke ens lederevner innenfor drift av fartøy og økonomi og ledelse i rederi
- ferdigheter når det gjelder opplæring av medarbeidere og oppfølging av personer i opplæringsstillinger
- evne til å motivere medarbeidere og å skape et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø og et høyt trivselsnivå om bord

Generell kompetanse

- en kritisk tilnærming til og evne til refleksjon omkring eksisterende og nye konsepter for fartøy- og rederidrift spesielt knyttet til miljømessige, økonomiske og etiske konsekvenser av maritim virksomhet
- kompetanse innen prosjektledelse og utviklings/innovasjonstiltak
- analytiske og teoretiske kunnskaper for videregående studier innenfor nærliggende studieretninger
- evne til å kunne kommunisere med hensyn til faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innen både nautiske emner og bedriftsøkonomi
- forståelse og respekt for andre fagområder og disipliner og evne til å arbeide tverrfaglig
- kompetanse om metodikk for utvikling av samarbeidsrelasjoner og kommunikasjon

Læringsutbyttebeskrivelsen dekker elementer knyttet til studiets ulike deler og synliggjør studiets profilering i retning økonomi og ledelse. Beskrivelsene er videre knyttet opp mot aktuelle regelverk i STCW-konvensjonen.

Struktur og sammenheng med NKR:

Under *kunnskaper* mangler tre av deskriptorene fra de generiske beskrivelsene i NKR. Av beskrivelsene fremgår det ikke at kandidaten «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet», at han/hun «har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet» eller at kandidaten «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet. Disse deskriptorene er spesifikke for NKR nivå 6.2 og må inkluderes i læringsutbyttebeskrivelsen for at denne skal kunne vurderes som tilfredsstillende i henhold til NKR.

Beskrivelsene under «ferdigheter» bør innledes med aktive verb som for eksempel «kan» for tydelig å indikere at dette er en ferdighet kandidaten innehar. I fjerde kulepunkt ville dette da blitt «kan arbeide selvstendig...» og i nest siste kulepunkt «kan lære opp... og følge opp...». I første kulepunkt under *ferdigheter* starter beskrivelsen med «solid kompetanse og ferdigheter». I henhold til NKR er kompetanse og ferdigheter delt i to ulike områder, og kompetanse skal beskrives under «generell kompetanse». I tillegg mangler tre av deskriptorene for nivå 6.2: «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg», «kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning», samt «kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling». Det kan argumenteres for at deler av førstnevnte deskriptor er på plass gjennom flere av kulepunktene, men «anvende relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid» og «treffe begrunnede valg» er ikke inkludert i noen av kulepunktene som beskriver kandidatens ferdigheter etter endt studium. I andre kulepunkt er det beskrevet at kandidatene har «detaljert innsikt i», noe som viser til kunnskaper, heller enn ferdigheter.

I Nord universitets beskrivelse av generell kompetanse mangler tre deskriptorer helt og en delvis for bachelornivå i henhold til NKR. I læringsutbyttebeskrivelsen er ikke «kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis», «kjenner til nyteknisk og innovasjonsprosesser» og «har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger» inkludert, samt at deler av deskriptoren «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, i tråd med etiske krav og retningslinjer» ikke ligger inne i beskrivelsene av generell kompetanse. Deskriptoren «kjenner til nyteknisk og innovasjonsprosesser» er mulig feilplassert under kunnskap, hvor det står at kandidaten skal ha «grunnleggende kunnskap om innovasjonsprosesser...».

Det er anledning til å utelate deskriptorer fra kvalifikasjonsrammeverket dersom dette er begrunnet, men det fremkommer hverken av egenrapporten eller institusjonsbesøket hvorfor flere av deskriptorene som benyttes til å beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse på nivå 6.2, er utelatt fra Nord universitets læringsutbyttebeskrivelser for Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse.

Studiets overordnede læringsutbyttebeskrivelse ligger delvis på nivå 6.2, men inneholder flere beskrivelser som er plassert på et for lavt eller unntaksvis for høyt nivå.

Under *kunnskaper* skal kandidaten i henhold til NKR nivå 6.2 ha «bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, osv.» I læringsutbyttebeskrivelsen for studiet står det i stedet at kandidaten «har grunnleggende kunnskap om» i fjerde kulepunkt i beskrivelsen og «har kunnskap om» i femte og sjette kulepunkt. Disse beskrivelsene indikerer et nivå tilsvarende NKR nivå 5.1 og 5.2. I første kulepunkt er det beskrevet at kandidaten har «den nødvendige kunnskap», noe som ikke sier noe om hvilket nivå denne kunnskapen ligger på. Det kan også stilles spørsmål om det er et tilstrekkelig læringsutbytte med «*grunnleggende kunnskap* om maritim næring, shippingmarkeder og transport samt et bredt perspektiv på samfunnsmessige, økonomisk-administrative, teknologiske og ledelsesfaglige forhold som påvirker fartøy- og rederidrift» i et bachelorstudium innen «... maritim økonomi og ledelse».

I beskrivelsen av *ferdigheter* mangler flere av de nivåspesifikke deskriptorene, noe som gjør det vanskelig å vurdere nivå på læringsutbyttebeskrivelsen. Det er likevel beskrevet ferdigheter som er på et for høyt nivå i form av «analytisk kapasitet», som først dukker opp på nivå 7, master, i NKR. I og med at de nivåspesifikke deskriptorene som beskriver «kan anvende...», «kan reflektere over...» og «kan finne, vurdere og henvise til...» «... faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid...» mangler, kan denne beskrivelsen ikke vurderes til å holde nivå 6.2 i NKR. Ferdigheten beskrevet som «analytisk kapasitet som kan styrke ens lederevner innenfor drift av fartøy og økonomi og ledelse i rederi» må presiseres bedre slik at det klart fremgår at den både dekker ferdighetene til å være skipsoffiser, samt lederevner i landbaserte stillinger i maritim virksomhet.

Også under *generell kompetanse* mangler flere av deskriptorene for nivå 6.2 bachelor. Dette gjør det vanskelig å nivåfeste beskrivelsene, men for eksempel «kompetanse innen prosjektledelse og utviklings-/innovasjonstiltak» indikerer et for høyt nivå. På nivå 6.2 skal kandidatene kjenne til nyteknisk og innovasjonsprosesser, men slik det er beskrevet her, ligger dette kulepunktet på nivå 7 eller 8 (ph.d.).

Det er anledning til å bruke deskriptorer fra høyere eller lavere nivå i kvalifikasjonsrammeverket i et studiums læringsutbyttebeskrivelse dersom dette er begrunnet. Komiteen finner ikke en slik begrunnelse i egenrapporten og har heller ikke fått noen muntlig begrunnelse i løpet av institusjonsbesøket.

Det er litt tungt språk i noen av beskrivelsene, og beskrivelser som «gode operasjonelle ferdigheter» kan enklere beskrives med «kan lede» operasjoner, personell eller lignende. I tillegg er noen av beskrivelsene noe utydelige og vanskelige å måle, for eksempel «ferdigheter når det gjelder opplæring av medarbeidere og oppfølging av personer» kan forenkles til for eksempel «kan lære opp andre og følge opp...». Beskrivelser som «en kritisk tilnærming til og evne til refleksjon omkring eksisterende og nye konsepter for fartøy- og rederidrift spesielt knyttet til miljømessige, økonomiske og etiske konsekvenser av maritim virksomhet» er tunge og kan med fordel deles opp. En oppdeling av slike kulepunkter kan også føre til at innholdet i kulepunktet blir noe mer konkret. Enkelte beskrivelser kan være vanskelig å måle, for eksempel siste kulepunkt under ferdigheter, hvor det står «evne til å motivere medarbeidere». Kulepunktene «en kritisk tilnærming til» og «forståelse og respekt» under generell kompetanse, kan med fordel omformuleres til mer konkrete og målbare beskrivelser.

Konklusjon

Nei, læringsutbyttebeskrivelsen er ikke tilfredsstillende.

Institusjonen må:

- inkludere alle nødvendige deskriptorer for nivå 6.2 i henhold til Norsk Kvalifikasjonsrammeverk (NKR), eller begrunne hvorfor disse er utelatt
- sikre at alle beskrivelser av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse er på riktig nivå

Institusjonen bør:

- dokumentere hvordan de ulike emnenes læringsutbytte og innhold bidrar til at studentene oppnår studieprogrammets overordnede læringsutbytte
- utvikle læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med anbefalingen i vurderingen over

§ 7-2 3. Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Beskrivelse og vurdering

Under institusjonsbesøket ba komiteen om å få en oversikt som synliggjør hvordan Nord universitet selv mener at de enkelte emnene i studieprogrammet bidrar til at studentene oppnår planlagt læringsutbytte. Komiteen har ikke mottatt en slik oversikt og har derfor ikke kunnet ta stilling til Nord universitets vurderinger av hvordan emnene i studieprogrammet bidrar til at studentene oppnår programmets overordnede læringsutbytte.

De to første årene gis det felles undervisning og eksamener med fagskolestudenter i de fleste fag, jf. Nasjonal emneplan for maritim fagskoleutdanning. Det er lagt opp til obligatorisk oppmøte (85%) i alle fag de første to år med unntak i norskfagene, hvor bachelorstudentene ikke har krav til oppmøte, men skal levere og delta på alle prøver og innleveringer, samt eksamen.

Vi har ikke mottatt etterspurt informasjon som kan vise koblingen mellom læringsutbyttebeskrivelsene for det enkelte emne og studiets overordnede læringsutbyttebeskrivelse. I forhold til oppgitte timer for selvstudium i tabell 5 i egenrapporten er det ikke lett å se hvordan fordypningsseminarer gir merbelastning i enkelte fag, da selvstudium og eksamensforberedelse er lik uavhengig av emne og emnets omfang i studiepoeng. Fordypningsseminar er tilleggsundervisning og studentarbeider for bachelorstudentene i enkelte emner som går ut over fagskolens pensum. Se også beskrivelse nedenfor.

Emneplanen som gjelder for de to første studieårene, er i grove trekk lik den nasjonale emneplanen for maritim fagskoleutdanning med enkelte tilpasninger i læringsutbyttebeskrivelser og innhold.

I tillegg til dette har bachelorstudentene obligatoriske fordypningsseminarer, utdypende undervisning i matematikkfag og undervisning i utrednings- og forskningsmetodikk. Det er lagt opp til at det er denne differensieringen som skal løfte utdanningen fra nivå 5.2 til nivå 6.2 for bachelorstudenter.

Fordypningsseminarene ble innført for studentene i kull 2014 og kull 2015 og finner sted med ujevne mellomrom i løpet av studieåret. Studentene i kull 2013 har ikke hatt noen slike fordypningsseminar. I intervjuene kom det frem at det dreier seg om to til tre fordypningsseminarer av to timers varighet per semester. For hvert fordypningsseminar skal det gjøres et etterarbeid i form av presentasjoner eller en innleveringsoppgave. Dette arbeidet går inn som en del av mappevurderingen i fagene. Noen fordypningsseminar blir gjennomført som en del av eksisterende fag for begge studentgrupper.

Den utdypende undervisningen i matematikk er oppgitt å ha en økonomisk vinkling. På grunnlag av intervjuene under institusjonsbesøket kan vi ikke se at det er en reell forskjell i matematikkundervisningen mellom de to studentgruppene på henholdsvis fagskole- og bachelorstudiet.

Fagene definert som støtteemner leveres også av eksternt tilbyder Bodin maritime fagskole, og det er ingen differensiering med unntak av den oppgitte, utdypende undervisning i matematikk. Pensumlitteraturen som her benyttes, er litteratur spesielt tilpasset fagskoleutdanning. Det er ikke oppgitt noen supplerende litteratur i emneplanen. Som nevnt tidligere var det heller ingen reell forskjell i matematikkundervisningen.

I intervju opplyste undervisningspersonale fra både Bodin og Nord universitet at det ikke er en merkbar faglig forskjell på de to studentgruppene etter de to første studieårene. Ekstern sensor opplyste videre at det ikke er mulig å skille eksamensbesvarelsene fra henholdsvis fagskolestudenter og universitetsstudenter fra hverandre.

Det er vår oppfatning at studentene de to første årene av studiet får en fagskoleutdanning med svært begrenset tilleggundervisning. Nord universitet har gjort noen mindre endringer og vist en intensjon om å heve utdanningen til nivå 6.2, men har begrenset handlingsrom da studentene må ha fullverdig vitnemål fra Bodin for å tilfredsstille krav til sertifikat som dekksoffiser. Dette medfører at studentene får en slags delvis løsning der de blir pålagt ekstraarbeid de to første studieår. På grunnlag av dette opplever vi at studentene ikke oppnår læringsutbyttet som er oppgitt i læringsutbyttebeskrivelsene for studieåret 2015/16. Det har skjedd store endringer i LUB uten at studiet har blitt tilpasset deretter. Det vises til at rammen for et fullt studieår innen høyere utdanning, iht. uhl. §3-8 (1), er normert til 60 studiepoeng fordelt på 10 måneder.

Det kom og frem under intervju at flere sentrale personer i studiet er av den oppfatning at STCW tilfredsstiller NOKUTs krav til høyere utdanning når det gjelder innhold og nivå. Det er viktig å påpeke at STCW-kravene er minimumskrav for å kvalifisere til å søke om uttak av sertifikat som dekksoffiser, og har ingenting med utdanningens nivå å gjøre.

Pensum som benyttes innenfor studiets to første år, er i hovedsak tilpasset fagskolenivå og er dermed ikke tilpasset studiets nivå. Bøker som benyttes er blant annet «Sjørett og økonomi» (Aasmundseth), «Fysikk for fagskolen» (Ekern/Guldahl) og «Matematikk for fagskolen» (Ekern m.fl.). Komiteen er kjent med at det kan være utfordrende å finne god litteratur i nautiske emner, men for eksempel i realfag finnes mye litteratur tilpasset bachelornivå.

Komiteen er av den klare oppfatning at en 2+1-løsning hvor studentene i praksis går to år på fagskole og ett år på høgskole/universitet, ikke gir en bachelorutdanning selv om det har blitt lagt til noen fordypningsseminar og litt metodeundervisning innenfor studiets to første år. En bachelorutdanning skal inneholde 180 studiepoeng og tilsvare tre år fulltidsstudier. For å oppnå faglig modning, refleksjonsnivå og evne til selvstendighet som forventes etter fullført bachelorstudium, er det nødvendig at det faglige nivået på et studium er balansert.

For ingeniørstudier er det fastsatt en maksimumsgrense på innpassing av 60 studiepoeng for relevant 2-årig teknisk fagskoleutdanning hjemlet i *FOR-2011-02-03-107 Forskrift om rammeplan for ingeniørutdanning, §5.Fritaksbestemmelser*. Rammeplanen for ingeniørutdanning åpner for at fritaket kan utvides dersom en søker har relevant realkompetanse ut over teknisk fagskoleutdanning. Det vil for maritim utdanning kunne være naturlig å forholde seg til rammer tilsvarende de som er fastsatt for ingeniørutdanning, og at en maksimumsgrense på 60 studiepoengs innpass fra fagskolen vil være en god rettesnor.

For å kunne gi en fullverdig bachelorutdanning i nautikk bør de nautiske emnene strekkes over alle tre studieår, samtidig som andre emner også fordeles over hele studiets lengde. For å kunne tilby sine studenter den bachelorutdanningen de har søkt seg inn på, må ansvarlig institusjon – Nord Universitet – legge opp et studieprogram som gjennomgående tilfredsstiller kravene som stilles til en bachelorutdanning. En oppbygning med en 2+1-løsning gir ikke studentene en bachelorutdanning, men en fagskoleutdanning med et årsstudium på toppen. Skal studentene oppnå nødvendig modning, refleksjonsnivå og selvstendighet, må studiets oppbygning endres slik at studentene får en bachelorutdanning fra første stund, 180 studiepoeng og tilsvarende tre års fulltidsstudier, jf. uhl. § 3-8 (1), og jf. FOR 2005-12-16-1574. *Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler* § 9. Det kan på tross av en slik oppbygning være mulig med et fortsatt faglig samarbeid med fagskolen, men ikke den såkalte «samlesingen» over to år som foregår per i dag.

Studiebarometeret viser at for punktet «læringsutbytte» scorer BANAU-studiet jevnt under snittet for maritime navigasjonsfag. Vi ser dette som et uttrykk for at undervisning i og anvendelse av vitenskapelig arbeidsmetode ikke fremgår tydelig for studentene i studiet.

	SNITT, maritime		Differanse
	UIN, BANAU	navigasjonsfag	
LÆRINGSUTBYTTET	3,1	3,6	-0,5
Teoretisk kunnskap	3,2	3,8	-0,6
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	2,2	3	-0,8
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	2,1	2,8	-0,7
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,2	3,5	-0,3
Evne til refleksjon og kritisk tenkning	3,2	3,4	-0,2
Samarbeidsevne	3,9	3,9	0

Konklusjon

Nei, studiets innhold og oppbygging er ikke tilfredsstillende relatert til forventet læringsutbytte.

Institusjonen må:

- dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet
- redegjøre for hvor mange studiepoeng fordypningsemnene utgjør for bachelorgradsstudentene i første og andre studieår
- redegjøre for om rammen på 60 studiepoeng i første og andre studieår overskrider normen iht. uhl. § 3-8 (1)
- sikre studenter og ansatte ved Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse gyldige læringsutbyttebeskrivelser som er i tråd med emnenes faktiske innhold
- dokumentere sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse i det enkelte emne og læringsutbyttebeskrivelsen for studiet
- benytte pensumlitteratur tilpasset studiets nivå

§ 7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Beskrivelse og vurdering

Arbeids- og undervisningsformer er beskrevet helt overordnet i egenrapporten. Det dreier seg om lærerstyrt undervisning i auditorium, simulatortrening, praktiske øvelser, oppgaveløsning gjennom arbeidskrav, selvstudium, gruppearbeid, laboratorieøvelser og hospitering på båt. Det gis ikke noen spesiell begrunnelse for hvordan de ulike arbeids- og undervisningsformene bidrar til at læringsutbyttet oppnås utover opplysningen om at et bredt sett av arbeids- og undervisningsformer sikrer god progresjon ut fra den enkeltes forutsetninger. Det er ikke tydelig for komiteen hvordan hospitering på båt kan inkluderes som arbeidsform når dette er noe studentene selv organiserer på egen fritid.

Det er obligatorisk oppmøte i konvensjonsfagene.

Fagene i tredje studieår gjennomføres som selvstudium med fem todagers-samlinger per semester.

I de to første studieårene følger studentene den nasjonale emneplanen for maritim fagskoleutdanning, som har en innlagt arbeidsbelastning på 1799 timer første år og 1795 timer andre år. I tillegg må studentene gjennomføre fordypningsseminarer i 1. og 2. studieår, samt metodeundervisning tilsvarende 7,5 studiepoeng i 2. studieår.

Resultatene i Studiebarometeret viser at BANAU-studentene i Studiebarometeret anslår gjennomsnittlig 40 timer organiserte læringsaktiviteter og 8,8 timer egenstudier, hvilket i praksis er nesten 10 timer mer en det som kan forventes av en student på fulltid.

Fordypningsseminarene er fordelt på flere emner i de to første studieårene, og disse gir ikke synlig uttelling i form av studiepoeng. Undervisningen i utrednings- og forskningsmetodikk som gis i andre studieår, inngår i emnet «Kontroll av skipets drift og omsorg for personer på ledelses nivå 00TM01K» og har ifølge emneansvarlig en arbeidsbelastning tilsvarende 7,5 stp. Resten av emnet er i nasjonal emneplan for fagskoler oppgitt å gi en uttelling på 20 fagskolepoeng. I emneplanen for Nord universitet er emnet lagt opp til en uttelling på 20 studiepoeng. Dette medfører totalt sett en arbeidsbelastning godt over det som er definert som arbeidsmengde 1500–1800 timer uten at studentene får uttelling i form av studiepoeng.

Vi mener at de ulike undervisningsformene i utdanningen ikke er tilpasset de kravene som de ulike kursene krever på grunn av den skjeve arbeidsbelastningen i studiet, samt at arbeidsformene som inkluderer så mye lærerstyrt aktivitet og obligatorisk oppmøte, ikke gir studentene den nødvendige modning og selvstendighet som et bachelorstudium skal legge til rette for. Kapasiteten med hensyn til lokaler og simulatorer er tilfredsstillende ut fra nåværende antall studenter. De ulike årskullene har hver sine klasserom der all teoretisk undervisning skjer, noe studenter og lærere opplever som positivt. Simulatorene er moderne og oppfyller kravene utdanningen stiller.

Det obligatoriske oppmøtet i konvensjonsfagene gir en høy arbeidsbelastning og lange arbeidsdager for studentene. I tillegg til ca. 35 timer obligatorisk undervisning i uken må de arbeide med fordypningsfagene. De fleste maritime utdanninger på bachelornivå har ikke obligatorisk oppmøte i den utstrekning som er tilfelle her, men gir studentene en større frihet/råderett over sin egen tid. Dette bør man overveie også i BANAU-studiet.

Konklusjon

Nei, studiets arbeids- og undervisningsformer er ikke egnet til å oppnå forventet læringsutbytte.

Institusjonen må:

- gjennomgå arbeids- og undervisningsformene slik at studentene benytter arbeidsformer tilpasset bachelorstudier
- påse at studentene ikke får en for stor arbeidsbelastning i forhold til uttelling i studiepoeng
- fordele arbeidsbelastningen bedre over alle år i utdanningen

§ 7-2 5. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Beskrivelse og vurdering

Det oppgis at følgende former for eksaminering og vurdering benyttes: individuelle arbeidskrav og prosjektarbeid underveis i hvert emne, individuell skoleeksamen, gruppebasert hjemmeeksamen, individuell hjemmeeksamen, evaluering av gruppeinnsats simulator og integrert praktisk eksamen. Det gis ingen begrunnelse for hvorfor hver enkelt av vurderingsformene er valgt, og hvordan disse er egnet for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Vurderingsformene som benyttes de to første studieår, er mappevurdering og skriftlig eksamen. Det er ikke dokumentert i studieplanen hva mappeeksamen i de ulike emnene inneholder, da dette kommuniseres til studentene via læringsplattformene *It's Learning* og/eller *Fronter*. Bodin maritime fagskole benytter læringsplattformen *It's Learning*, og Nord universitet benytter *Fronter*. I løpet av institusjonsbesøket kom det frem at kommunikasjonen om de ulike emnene innenfor de to første studieårene i hovedsak foregår i *It's Learning*. Det ble også informert om at enkelte mappekrav, de såkalte fordypningskravene, ble levert i *Fronter*.

Studentene beskrev kommunikasjonen rundt fordypningskravene som «noe uklar» og opplevde at disse kravene «dukket opp etter hvert». Det kom også frem at det har vært uklarheter rundt vurderingsordningen, og at informasjonen om dette ikke har vært god nok. Det ble opplyst at det ved semesterregistrering i Studweb ble kommunisert 100% tellende skriftlig eksamen, noe som senere ble endret. Endelig avklaring ble ikke gitt før det studentene beskrev som «godt ut i semesteret», anslagsvis september/oktober for såkalte trekkfag/støttefag (matte, fysikk og norsk).

Både pensum fra fagskolens felles emneplaner og utvikling og sensur av eksamensoppgaver gjennom fagskolens eksamenssamarbeid i studiets to første studieår viser tydelig at emner tilsvarende totalt 120 studiepoeng ikke er kvalitetssikret eller gjennomført på bachelornivå, og at det dermed ikke er i samsvar med læringsutbyttebeskrivelser på bachelornivå. Det kom tydelig frem i intervjuene at ansatte ved Nord universitet ikke er involvert i utviklingen av BMFs læringsutbyttebeskrivelser, og at det er disse læringsutbyttebeskrivelsene som benyttes de to første årene av bachelorstudiet. Studentene ved Nord universitet får dermed full fagskole.

Under institusjonsbesøket kom det frem at studentene på ett av kullene hadde fått emneplan med innleveringer og prøver som skulle vurderes til bestått/ikke bestått, men at dette ble gjort om til graderte karakter (A-F) etter gjennomføring. Disse karakterene får også konsekvenser for endelig karakter i emnet. Studentene uttrykte at hvis de på forhånd hadde vært klar over at det skulle gis gradert karakter, ville de lagt ned en større innsats i å oppnå en god karakter. I intervjuene med studentene kom det også frem at det ved starten av studieåret ble gjort kjent at det var ett emne de ikke skulle ha, men at de senere i semesteret fikk beskjed om at de likevel måtte ta eksamen i det aktuelle emnet. Vi mener det er svært uheldig at studentene møter denne typen uforutsigbarhet i et studium, og det forventes at Nord universitet i forkant av studieårets oppstart kvalitetssikrer gjennomføringen av hvert enkelt emne, og at premissene som ligger til grunn i det enkelte emne, tydelig kommuniseres til studentene ved semesterstart.

Det fremstår som relativt komplisert å sette seg inn i hva som ligger til grunn for mappekarakterene, og en student kommenterte spøkefullt at å forklare dette var en «45 minutters forelesning i seg selv». Et eksempel på hva som ligger til grunn for mappevurderingen i ett av emnene, er gruppekarakter på simulator og lab i tillegg til individuell karakter, som igjen baseres på innsats, resultat og refleksjonslogg fra simulatorøvelsene, i tillegg til prøver og eventuelt innleveringer. Mappeeksamen er ikke inkludert i fagskolens eksamenssamarbeid og har i henhold til informasjon vi fikk under institusjonsbesøket, dermed ikke ekstern sensur. Vi anbefaler at Nord universitet sikrer at studentene

får god og utvetydig informasjon om de ulike eksamensformene, og at denne informasjonen til enhver tid er tilgjengelig for studentene.

Eksamensavviklingen i de to første studieårene skjer gjennom et samarbeid med BMF, noe som i praksis vil si at BMF administrerer eksamen og sensur. På selve eksamensdagen sitter studentene fra Nord universitet i et eget eksamenslokale på universitet, men eksamensoppgavene og sensuren gjennomføres i regi av BMFs eksamenssamarbeid med andre fagskoler.

I LOV-2005-04-01-15 Lov om universiteter og høyskoler er det i § 3-9 Eksamen og sensur bestemt at UH-institusjoner har ansvar for at kandidaters kunnskaper og ferdigheter blir testet og vurdert på en faglig betryggende og upartisk måte. Det er også nedfelt at «Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium». Det kom tydelig frem gjennom egenrapporteringen og institusjonsbesøket at eksamensoppgaver og sensur de to første årene av utdanningen i hovedsak foregår i regi av fagskolen og gjennom det nasjonale samarbeidet mellom maritime fagskoler. Noen fordypningskrav i enkelte emner gjennomføres, eksamineres og sensureres i regi av Nord universitet. Lovens § 3-9 fastslår også at «Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene», noe komiteen ikke har sett dokumentert tilstrekkelig i forhold til mappevurderingene, som i de to første studieårene teller 50% av studentenes karakterer i de ulike emnene. Alle eksamensformene bør jevnlig kvalitetssikres gjennom ekstern vurdering og bør følge standarden satt i Veiledende retningslinjer for sensur som Universitets- og høyskolerådets styre vedtok 11. desember 2015: <http://www.uhr.no/index.php?objectId=19005&method=contents>. I studiets to første år gjennomføres alle skriftlige eksamener – en i hvert emne – i slutten av vårsemesteret. Det er ingen emner som avsluttes i høstsemesteret.

Vi finner at emnene som utgjør de siste 60 studiepoengene (emnene i det 3. studieår) i bachelorgraden, tilfredsstillt kravene på bachelornivå og er i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene på nivå 6.2 Bachelor (1. syklus) i henhold til NKR. Vi mener eksamensordningene dekker innholdet i disse emnene.

Konklusjon

Nei, studiets eksamens- og vurderingsformer er ikke egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Institusjonen må:

- etablere og implementere prosedyrer for eksamens- og vurderingsformer som gjennomgående sikrer faglig standard på bachelornivå
- sørge for at studentene får utvetydig og grundig informasjon om eksamens- og vurderingsformer ved oppstart av nytt studieår (innhold og hvordan disse vurderes)

§ 7-2 6. Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Beskrivelse og vurdering

Studiet er oppgitt å skulle gi teoretisk kunnskap som sammen med fullført fartstid som kadett gir kompetanse til dekksoffiserssertifikat klasse 1. Etter informasjon fra Sjøfartsdirektoratet vil studentene kunne søke maritimt sertifikat på grunnlag av Vocational Diploma fra BMF. Denne godkjenningen skjer da uavhengig av ulik bakgrunn mellom fagskole- og bachelorstudenter før utdanningen starter. Komiteen stiller spørsmål ved praksisen, der det er vitnemål fra BMF som blir brukt overfor Sjøfartsdirektoratet for utstedelse av sertifikat selv om studenten kun kvalifiserer til opptak på universitetet.

I *FOR-2013-08.01-942 Forskrift om fagskoleutdanning* fremgår det i § 2. *Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål* at «For at en fagskole skal kunne utstede vitnemål eller annen dokumentasjon for fullført utdanning, må minst 30 av fagskolepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved fagskolen.» For at 30 av fagskolepoengene skal være avlagt ved en fagskole, må vedkommende student være tatt opp ved den aktuelle fagskolen i tråd med skolens regelverk, jamfør kravene i [LOV-2010-12-17-89 Lov om fagskoleutdanning](#) (Fagskoleloven) §4 Studentenes rettigheter. I reglementet for den maritime fagskolen ved Bodin står følgende i §1 *Opptakskrav til fagskolen* under avsnitt C. *Reglement for opptak*:

Opptakskrav for Bodin maritime fagskole

1. Fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev.

Dersom studenten kan dokumentere at han/hun skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan han/hun tildeles plass.

2. Fem årsverk relevant praksis og realkompetanse tilsvarende Vg2/Vg3-nivå innen relevante studie-/utdanningsprogram innenfor videregående opplæring.

Praksisen med at Bodin maritime fagskole (BMF) utsteder vitnemål til studentene ved Nord Universitets bachelorutdanning i nautikk, maritim økonomi og ledelse, er i konflikt med lovverk og regelverk, siden BMF i henhold til *FOR-2013-08.01-942 Forskrift om fagskoleutdanning*, § 2. *Tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål* ikke har anledning til å utstede vitnemål til andre studenter enn de som er tatt opp ved fagskolen. NUs studenter oppfyller ikke opptakskravene ved BMF og kan således heller ikke tas opp ved fagskolen. Dette medfører derfor at så lenge Nord universitet ikke har godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet til å drive sertifikatutdanning, er ikke utdanningen arbeidsrelevant for sertifikatpliktige stillinger om bord i skip til sjøs. Det kan her forventes endringer dersom Nord universitet blir godkjent av Sjøfartsdirektoratet som maritim opplæringsinstitusjon.

Studiet lover i tillegg til nautisk kompetanse å gi grunnleggende kompetanse innen økonomi og ledelse tilpasset rederi og maritim virksomhet samt beredskap, dette på forespørsel fra regionalt næringsliv. Med eksempelvis utgangspunkt i termen «maritim økonomi» vil det kunne forventes at en bachelorutdanning med en slik beskrivelse inneholder emner innen maritim økonomi. Et relevant emne kan for eksempel være skipsfartsøkonomi, som går ut over det mer generelle innholdet i et grunnleggende kurs i økonomistyring, som i hovedsak er regnskapsorientert, og dermed lite skipsfartsorientert.

Studentene får de kursene som trengs i henhold til STCW-konvensjonen for å løse dekkssertifikat. Eventuelle andre kurs må studentene koste selv. Mulighet for øvrige valgfag burde også vært del av studiet. Studiet har en tydelig profil mot lokalt og regionalt næringsliv, samt for videre studier ved Nord universitet.

Da studiet beslaglegger kapasitet til nautisk utdanning ved BMF, er det viktig at et tilbud om kadettplass prioriteres som del av studiet. Dersom det ikke blir tilfelle, vil studiet i praksis bidra til redusert nautisk utdanning i regionen.

I henhold til Studiebarometeret scorer studiet, forventningsmessig sett fra studentenes side, høyt på «yrkesrelevans».

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
YRKESRELEVANS	4,4	4,1	0,3
Er relevant for aktuelle yrkesområder	4,7	4,3	0,4
Gir gode jobbmuligheter	3,9	3,9	0
Gir kunnskap som er viktig i arbeidslivet	4,4	4,2	0,2
Gir ferdigheter som er viktige i arbeidslivet	4,3	4	0,3

Konklusjon

Nei, studiet har ikke en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Institusjonen må:

- endre praksis for utstedelse av VD (fra BMF) og vitnemål for gyldighet opp mot gjeldende lov- og regelverk
- sikre kadettplasser, samt gjøre praksis i kadettplass til del av studiet, for å sikre at nautisk utdanningskapasitet i regionen ikke reduseres i forhold til BMFs opprinnelige kapasitet

Institusjonen bør:

- tilby studentene valgfag

§ 7-2 7. Studiet skal ha tilfredsstillende kobling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse og vurdering

Det er vår oppfatning at studiets kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid i de to første studieårene skjer gjennom fordypningsemner, det forskningsorienterte metodekurset og i noen grad gjennom forelesere som er aktive forskere eller engasjert i faglig utviklingsarbeid som for eksempel skriving av lærebøker.

Det forskningsorienterte metodekurset gis i andre studieår og er et virkemiddel for å etablere kunnskap omkring forskningsbaserte metoder. Kunnskap fra metodekurset ble beskrevet primært å være en forberedelse til bacheloroppgaven, men også for å kunne benytte metodekunnskap i fordypningsoppgaver i fag (fordypningsemner). Handelshøgskolen og det øvrige Nord universitet har en rekke forskningsprosjekter som er relevante for studiet, bl.a. fartøy navigasjon, maritimt basert reiseliv, logistikk, offshore fartøykonfigurerings og maritim beredskap. Det gis muligheter for at bacheloroppgaver kan gjennomføres i tilknytning til pågående forskningsprosjekter.

Et viktig element i enkelte fag for å skape dybde utover fagskolens omfang og gi en tilstrekkelig kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid, er bruk av det som Nord universitet beskriver som fordypningsemner. Fordypningsemnene er både av faglig ansatte og studentene beskrevet å ha ulikt formål og form, men en viss andel av disse beskrives å være basert på forskningspresentasjon og aktiv vurdering av forskningen og dens resultater. Dersom oppgavene i fordypningsemnene skal tilnærmes som mindre forskningsbaserte oppgaver, burde metodekurset vært lagt tidligere i studiet slik at fordypningsemnene aktivt kunne benyttet metodekunnskapen. Dette er et viktig punkt, da det i prinsippet kun er noen få fordypningsseminarer i første og andre årskurs, samt forskningsmetodedelen i emnet MA272E, som skiller bachelorstudiet fra fagskolestudiet.

Input fra pågående forsknings- og utviklingsaktivitet skjer gjennom deltakelse med pliktig fremmøte, i eksterne seminarer og prosjektmøter samt gjesteforelesninger av aktive forskere. Da studentene i etterkant skal skrive sitt eget refleksjonsnotat om det de er presentert for, er også dette et bidrag til aktivt å forholde seg til og hente kunnskap ut av pågående emnerelatert forskning og utvikling.

Aktiv bruk av forskningstilnærming og forskningsbaserte resultater vil avhenge av forelesers egen forskningsbakgrunn. Stillingskategoriene i første del av studiet er hovedsakelig høyskolelektor og universitetslektor (4,3 årsverk) og 0,5 årsverk med førstestillingskompetanse. Andel førstestillingskompetanse involvert i undervisning per studieår er henholdsvis 6%, 14% og 49% for første, andre og tredje studieår. Disse tallene er basert på revidert tabell 6b per 25.01.2016 og er tatt med for å indikere forskningserfaring som kan formidles i løpende undervisningssituasjon. Andel førstestillingskompetanse er lav i første og andre årskurs og viser behov for styrking av dette for å dekke relevant FoU-kobling til de sentrale og grunnleggende nautiske emner i studiet. I tillegg til FoU er faglig utvikling relevant under dette vurderingspunktet, og det er 0,8 årsverk med kompetanse fra fagbokutvikling som underviser i første og andre årskurs. Erfaring fra fagbokutvikling er nevnt i egenrapport og også under institusjonsbesøket, men vi er ikke forelagt annet materiale som beskriver fagbokutviklingen.

Under institusjonsbesøket ble vi presentert for en oversikt over innhold og omfang av fordypningsemner i de ulike fag i første og andre studieår. Denne oversikten viser også at andel av spesifikk FoU-relatert litteratur øker fra første til andre studieår. En forutsetning for en slik progresjon er at studentene bevisstgjøres omkring forskningsbasert metode.

Studiebarometeret viser under «læringsutbytte» at punktene «kunnskap om vitenskapelig metode og forskning» og «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» scorer lavt sammenlignet med snitt for maritime navigasjonsfag.

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
LÆRINGSUTBYTTET	3,1	3,6	-0,5
Teoretisk kunnskap	3,2	3,8	-0,6
Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning	2,2	3	-0,8
Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid	2,1	2,8	-0,7
Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter	3,2	3,5	-0,3
Evne til refleksjon og kritisk tenkning	3,2	3,4	-0,2
Samarbeidsevne	3,9	3,9	0

Konklusjon

Nei, studiet har ikke en tilfredsstillende kobling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen må:

- beskrive hvordan forskningsmetode og forskningsresultater aktivt bringer inn relevant innhold for de enkelte kurs, gjennom fordypning og foreleseres forskningskunnskap
- beskrive hvordan kobling til forskningsmetode og forskningsresultater bidrar til å sikre at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, i henhold til nivå 6.2 i kvalifikasjonsrammeverket

Institusjonen bør:

- introdusere forskningsbasert metode tidligere i studiet, slik at den kan støtte studentenes arbeid med fordypningsoppgaver

§ 7-2 8. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering. Disse ordningene skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse og vurdering

Programmet er i dag strukturert slik at de to første årene dekker de krav som gis i STCW-konvensjonen for maritime utdanninger, noe som vanskeliggjør utveksling i studiets to første år.

I egenrapporten vises det til at Nord universitet har utvekslingsavtaler med fire universiteter: Sjøkapteinshøgskolen, Linnéuniversitetet i Kalmar, World Maritime University, Malmø, Kypros teknologiske universitet, Limassol og Admiral Makarov maritime University, St. Petersburg. Kun en av avtalene gjelder bachelornivå.

Ingen av avtalene er dokumentert i egenrapporten.

Det gis for øvrig ingen beskrivelse av konkrete tiltak og resultater for internasjonalisering i egenrapporten, men gjennom intervjuene fikk vi inntrykk av at universitet har ambisjoner om å styrke arbeidet på dette feltet.

Mottak av utenlandske studenter krever ofte at undervisning og pensumlitteratur er på engelsk. Gjennom intervjuene kom det frem at undervisningen i dag skjer på norsk, og at mesteparten av pensumlitteraturen er på norsk. Ved utveksling med svensk høyskole burde dette uansett ikke være noe problem.

Programmet skårer svært lavt på internasjonalisering i Studiebarometeret. Dette kan langt på vei forklares med at programmet ennå er nytt, men universitetet bør forbedre informasjonen til studentene slik at studentene allerede i starten av studiet har mulighet til tenke over om de er interessert i utveksling.

Konklusjon

Nei, studiet har ikke ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen må:

- dokumentere inngåtte avtaler om studentutveksling
- tydelig definere hvor i studiet utveksling er planlagt gjennomført

Institusjonen bør:

- informere studentene om muligheter for utveksling
- gjennomføre internasjonaliseringstiltak ut over utveksling, for eksempel emner og pensumlitteratur på engelsk
- ta imot internasjonale studenter

§ 7-2 9. Institusjonen skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Beskrivelse og vurdering

All teoretisk undervisning foregår på universitet og all praktisk undervisning på Bodin. Nord universitet har egne klasserom for begge årskull på studiet. Klasserommene for første og andre studieår er lokalisert på ulike steder på NUs campus. Dette bidrar til dårligere mulighet for å utvikle et godt læringsmiljø på tvers av årstrinn i et relativt lite studium.

Studiet benytter en moderne skipssimulator på BMF bestående av tre separate skipsbroer. Studentene har likevel begrenset tid i simulator med oppfølging av foreleser, og det er lite individuell kjøring. De har mulighet til å benytte simulatorene på egenhånd enkelte dager. I tillegg er BMF godt utstyrt med desktopsimulatorer, ECDIS-lab, GMDSS-lab og en lastesimulator. Disse blir, med unntak av lastesimulator, godt benyttet, og studentene ga uttrykk for å være fornøyde. Det har blitt bedre kapasitet på all praktisk opplæring fra høsten 2015 da størrelsen på studentmassen har gått ned grunnet redusert opptak, noe som kom som en følge av tilbakemeldinger fra tidligere kull. Vi mener dette har vært positivt. Simulator, med veiledning, bør benyttes i større omfang i studiet.

Studiet ligger under Handelshøgskolen og dekan der, samt at det er ivarettatt av ansvarlig for bachelorstudier ved Nord universitet. I tillegg har studiet egen programansvarlig og studiekoordinator. Nord universitet har egen IT-avdeling som bistår studentene ved tekniske problemer. Administrasjonen er tett på studiet, og det virker som den har et godt forhold til studentene og er synlige i studenthverdagen.

Studentene må benytte både Fronter og It's learning som læringsplattform da BMF og Nord universitet opererer med forskjellige plattformer. De får det meste av informasjon og fagstoff de to første studieårene fra BMF på It's learning, men leverer arbeid på Fronter til Nord universitet. Det er et tungvint system for studentene å måtte forholde seg til to læringsplattformer i deler av studiet. Det kan også stilles spørsmål ved praksisen om at oppgavene blir utdelt ett sted og levert et annet.

Biblioteket ved Nord universitet er stort og har rikelig med leseplasser, og det er komiteens inntrykk at det blir mye brukt. Derimot har ikke biblioteket opparbeidet noen maritim litteraturliste og har veldig begrenset tilgang til studierelevante, nautiske og maritime tidsskrifter og artikler på nett. Dette til tross for et styrevedtak fra da studiet ble opprettet, om at biblioteket måtte tilpasses.

All maritim faglitteratur og ekstra karttilgang er på BMFs bibliotek. Studentene har også tilgang til kart i sine respektive klasserom. Studentene har gjennom fagskolen tilgang til «IMO-Vega» via internett. Nord universitet abonnerer på noen norske maritime tidsskrifter som studiekoordinator distribuerer ut til studentene i papirform. Det kom frem i intervjuene at Nord universitet ikke har abonnement på nautiske og maritime forskningsjournaler fordi kostnaden er høy. Vi mener at biblioteket på Nord universitet må opparbeide seg en relevant nautisk og maritim litteraturliste, inkludert en eller flere relevante vitenskapelige journaler for å sikre og understøtte studentenes forskningsvinkling til fagfeltet. Dersom Nord universitet skal ha nautisk og maritim utdanning, som i egenrapporten beskrives som «et av de mer arbeidskrevende studiene ved universitetet», må de tilpasse infrastrukturen deretter.

Studiebarometeret gir under punktet «læringsmiljø» indikasjon på studentenes opplevelse av «lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet». I henhold til resultatene fra Studiebarometeret 2014 og 2015 får dette lav score for BANAU-studiet.

	UIN, BANAU	SNITT, maritime navigasjonsfag	Differanse
LÆRINGSMILJØ	2,8	3,8	-1
Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,3	4,3	-1
Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet	3,4	4	-0,6
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	2	3,2	-1,2
Utstyr og hjelpemidler i undervisningen	2,9	3,6	-0,7
Bibliotek og bibliotekstjenester	2,7	4,1	-1,4
IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og pc-tilgang)	2,6	3,8	-1,2
Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte	4,4	3,9	0,5
Studieadministrasjon og informasjon	1,2	3,6	-2,4

Konklusjon

Nei, studiet har ikke infrastruktur som er relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Institusjonen må:

- opparbeide en vitenskapelig, maritim litteraturlbase tilpasset studiet

Institusjonen bør:

- tilby egnede undervisningsrom og fysisk samlokalisering tilpasset studentantall og årstrinn
- benytte simulatorer utover desktop-simulatorer i større grad
- benytte én felles læringsplattform for studentene

3.4 Fagmiljø tilknyttet studiet

§ 7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Beskrivelse og vurdering

Fagmiljøet består av fagpersonell fra BMF, fast tilsatte ved Nord universitet samt fagpersonell tilsatt i professor II-posisjoner ved Nord universitet. For første del av studiet – første og andre årstrinn – benyttes hovedsakelig høyskolelærere og universitetslektorer fra BMF, en universitetslektor ved Nord universitet, en 1.amanuensis ved Nord universitet i metodefag, en professor ved Nord universitet samt en professor i 15% II'erstilling ved Nord universitet i to nautiske emner. Stillingskategoriene i første del av studiet er hovedsakelig høyskolelektor og universitetslektor (4,3 årsverk) og 0,5 årsverk med førstestillingskompetanse. Andel førstestillingskompetanse involvert i undervisning per studieår er henholdsvis 6%, 14% og 49% for første, andre og tredje/fjerde årskurs. Disse tallene er basert på revidert tabell 6b per 25. januar 2016.

De fleste fagansatte som foreleser i konvensjonsfagene de to første studieårene, er tilsatt i hovedstilling ved BMF. I høyskole-/universitetssystemet er disse i hovedsak i kategorien høyskolelærer og universitetslektor. Grunnen til at det hovedsakelig brukes fagansatte fra BMF de to første studieårene, oppgis å være at det kreves erfarne fagfolk med relevant yrkeserfaring og maritime

sertifikater for undervisningen i konvensjonsfagene. Dette er i tråd med krav fra Sjøfartsdirektoratet, jf. FOR 2011-12-22 nr. 1523 §14, 5. ledd som sier følgende: «... I tillegg skal instruktører ha hatt sertifikat minst på nivå med funksjoner det gis opplæring i, eller ha kompetanse på høyere utdanningsnivå. ...».

Vi finner det problematisk at de fleste fagansatte som foreleser på konvensjonsfagene i de to første studieårene, er tilsatt i stilling som høyskolelærer og universitetslektor. Vi er klar over at erfarne fagfolk med relevant yrkeserfaring er meget viktig i deler av undervisningen i konvensjonsfagene, men en høyskoleutdanning krever også en akademisk tilnærming. Høyskolelærer er en stillingskategori som kan nyttes innenfor enkelte profesjonsutdanninger, men Kunnskapsdepartementet har understreket at bruk av stillingen bør skje i svært begrenset utstrekning på enkelte fagområder i høyskolesektoren, for eksempel i den praktiske opplæringen av studenter. Departementet mener stillingskategorien bør avvikles på sikt. Plan for kompetanseutvikling av den nautiske fagstaben vil være et viktig virkemiddel for å imøtekomme et riktig stillingsnivå på lengre sikt. Det forventes at Nord universitet kan presentere en plan for styrking av den nautiske staben ved universitetet i form av en plan for nye stillinger og en planlagt kompetanseprofil .

Nord universitet opplyser om at de arbeider med å involvere flere fagansatte med førstestillingskompetanse i studiets to første år, slik at FoU-basert kunnskap trekkes sterkere inn i den konvensjonsbaserte undervisningen, og det blir bedre balanse mellom stillingskategoriene som bidrar i undervisningen. Det understrekes at dette er viktig for å kunne gi utdanningen en profil og karakter som et universitetsstudium i de konvensjonsbaserte fagene. Dette søkes blant annet oppnådd gjennom egne fordypningsseminarer for BANAU-studentene, bruk av personell med førstestillingskompetanse i undervisningen første og andre studieår og økte professor II-ressurser lagt til studiet. Slik det er beskrevet i egenrapporten, synes dette i hovedsak å skulle gjelde fra et fremtidig tidspunkt. Det bør påpekes at fra egenrapporten ble levert til den oppdaterte tabell 6b i egenrapporten ble overlevert etter institusjonsbesøket i januar 2016, er andel førstestillingskompetanse anvendt i første del av studiet økt med 0,2 årsverk, ved at professor med hovedstilling ved Nord universitet har blitt oppført med undervisning i første og andre studieår.

Det er opplyst å være 4,8 årsverk knyttet til studiets første og andre studieår og 6,8 årsverk for studiet som helhet. Med et inntak på 25 studenter gir dette 5,2 studenter per årsverk undervisningspersonale i første og andre årskurs, og 3,7 studenter per årsverk undervisningspersonale for studiet som helhet.

Bruk av fagpersonell som er aktive forskere eller deltar i faglig utviklingsarbeid, er ulikt fordelt mellom studiets første del – første og andre årstrinn, og andre del – tredje og fjerde årstrinn. Bruken av FoU-relatert fagpersonale har en god progresjon utover i studiet, i forhold til forståelse for viktige spørsmål i tilknytning til forskning, samt bruk av forskningsmetoder som del av bacheloroppgave. Det er en ulempe for studiets egenart at det ikke er flere forskningsaktive med nautisk kompetanse blant undervisningspersonalet i studiets første del, eller flere undervisningsaktive med førstestillingskompetanse i studiets første del for å knytte sammen studiets ulike deler som skal gi studiet dets egenart.

Rekruttering av nye fagpersoner er omtalt å være vedtatt, og en ny professor med skipsteknisk bakgrunn og aktiv forskning hovedsakelig innen maritim innovasjon er i ferd med å bli tilsatt. Vi ønsker å se en helhetlig vurdering av rekrutteringsbehov for å vise ønske om fremtidig størrelse og profil på fagmiljøet, i forhold til å dekke undervisning og relevant forskning for studiets ulike fagområder.

Fagmiljøet ved Nord universitet deltar i aktiv forskning og publiserer resultatene fra denne. Det virker imidlertid som om forskningen mest siktes inn mot studiets siste del, og ikke så mye mot de nautiske områdene. For å vurdere aktiv FoU kan ikke personell som ikke har hovedstilling ved Nord universitet, medregnes. Vedtak om tilsetning av nytt professorat knyttet til studiet vil styrke evne og samlet kompetanse i forhold til å ivareta FoU. For fagmiljøet er det viktig at FoU-kapabilitet og -kapasitet knyttet til de nautiske områdene også ivaretas, slik at FoU ikke kun knyttes til studiets siste

del, men også til studiets fundament, som er de nautiske fagområdene. Dette vil bidra til også å sikre fagmiljøets fremtidige evne til å utvikle og gjennomføre økonomi og ledelsesrelatert forskning i relasjon til en nautisk kontekst. Slik det ble beskrevet for oss under institusjonsbesøket, er den som er vedtatt tilsatt, allerede engasjert ved Nord universitet i en bistilling, men da heller ikke engasjert i studiets første del.

Basert på endringen av fordeling av undervisningsressurser i tabell 6b 25. januar 2016, ser vi at det er gjort aktivt forsøk på å oppnå det som i egenrapporten beskrives som: «... arbeidet med å involvere flere fagansatte med førstestillingskompetanse i studiets to første år, slik at FoU-basert kunnskap trekkes sterkere inn i den konvensjonsbaserte undervisningen og det blir bedre balanse mellom stillingskategoriene som bidrar i undervisningen ...». Vi mener likevel at Nord universitet må involvere flere fagansatte med førstestillingskompetanse i studiets to første år, slik at FoU-basert kunnskap trekkes inn i den konvensjonsbaserte undervisningen, og det blir bedre balanse mellom stillingskategoriene som bidrar i undervisningen. Dette er viktig for å kunne gi utdanningen en profil og karakter som et bachelorstudium i de konvensjonsbaserte fagene.

Konklusjon

Nei, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er ikke tilstrekkelig tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Institusjonen må:

- styrke den nautiske staben ved universitetet i form av nyrekruttering og kompetanseutvikling
- utvikle og involvere flere fagansatte med relevant førstestillingskompetanse i studiets to første studieår, slik at FoU-basert kunnskap kan trekkes inn i den konvensjonsbaserte undervisningen, og det blir bedre balanse mellom høyskolelærere og fagansatte med førstestillingskompetanse
- frembringe en beskrivelse av hvordan ønsket fagmiljø med gitt kompetanseprofil dekker undervisningen i studiet, samt relevant forskning og utvikling knyttet til studiet

§ 7-3 2. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Beskrivelse og vurdering

Det opplyses om at fagmiljøet er aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk gjennom forsknings-samarbeid, nettverkssamarbeid og medlemskap i ulike maritime organisasjoner, inklusive Maritimt utdanningsforum. Det opplyses videre om at Nord universitet har søkt om å bli medlem i *Markom 2020*², og det søkes om opptak i *International Association of Maritime Universities*³.

Nord universitet har deltatt i utvikling og etablering av Arktisk maritim næringsklynge støttet av Arena-programmet i Innovasjon Norge, hvor et bredt sett av maritime bedrifter og institusjoner deltar. Nord universitet deltar i utviklingen av beredskapsklynge Nord, en klyngestruktur der de mest sentrale maritime beredskapsinstitusjonene inngår.

NUs samarbeid og nettverk som beskrevet ovenfor er relevante for dette studiet. Størrelsen på de aktive samarbeid og nettverk må også ta hensyn til at studiet er ungt, og at samarbeidene må utvikles i takt med utviklingen av studiet. Nasjonalt vil deltakelse i *Markom 2020* være en forutsetning for et

² Markom2020 er et samarbeidsprosjekt innen maritim profesjonsutdanning og er finansiert av Regjeringen under "Stø kurs" satsningen.

³ The International Association of Maritime Universities (IAMU) is the global network of leading maritime universities providing Maritime Education and Training (MET) of seafarers for the global shipping industry.

slikt studium, samt også deltakelse i et nettverk som kan bidra positivt til utdannings- og forskningssamarbeid for dette studiet.

Deltakelse i samarbeid og nettverk er ikke dokumentert.

Konklusjon

Nei, fagmiljøet kan ikke dokumentere aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Institusjonen må:

- dokumentere aktiv deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale nettverk

§ 7-3 3. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse

Beskrivelse og vurdering

Første opptak til studiet var høst 2013, noe som betyr at det i studieåret 2014/2015 kun var to studentkull i løp. Fra høsten 2015 var det også studenter på tredje studieår. For studieåret 2014/2015 bidro til sammen om lag 5 årsverk til studiets to første år. Hoveddelen av disse personene hadde hovedstilling ved BMF. I henhold til egenrapporten hadde kun ca. 16 % av årsverkene som bidro i dette studieåret, hovedstilling ved Nord universitet. Andel med førstekompetanse utgjorde ca. 18 %.

Nord universitet opplyser både i egenrapporten og under institusjonsbesøket om at de i løpet av det siste året har styrket og er i ferd med å styrke fagstaben ytterligere. Det er derfor laget en oversikt som viser *planlagt ressurs* knyttet til studiet også for inneværende studieår 2015/2016 (vedlegg 6b). Denne ble etter forespørsel fra de sakkyndige revidert og oppdatert etter institusjonsbesøket, da det viste seg at den ikke var korrekt.

I henhold til kompetansetabell 6b, oppdatert 25. januar 2016, er det totalt 6,62 årsverk som underviser på Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse. Innenfor de to første studieårene er det totalt 4,81 årsverk som bidrar.

Av de totalt 6,62 årsverkene som underviser på studiet, har 2,38 årsverk Nord universitet som sin hovedarbeidsgiver. Dette utgjør totalt i underkant av 36%. Hvis FoU/annet er inkludert, er dette tallet i underkant av 37%. Innenfor de to første studieår er det totalt 4,81 årsverk, hvorav 1,4 av disse er ansatt i hovedstilling ved Nord universitet. Dette utgjør ca. 29%.

Tabell 6b viser at det er i underkant av 17% ansatte med førstekompetanse som deltar i studiet (1,12/6,62). I de to første studieårene er det totalt 0,49 årsverk med førstestillingskompetanse. Dette utgjør en andel på 7,4%.

De fagansatte som i hovedsak foreleser i konvensjonsfagene, har fagutdannelse som samlet sett spenner fra fagskole til høyskole, noen har også tilleggsutdannelse på universitetsnivå. Det opplyses om at det arbeides kontinuerlig med kompetanseutvikling. Det er positivt at Nord universitet jobber kontinuerlig med kompetanseheving og -bygging, og dette har også begynt å vise igjen gjennom at andelen av ansatte i hovedstilling har økt siden egenrapporten ble sendt inn.

Per i dag oppfyller ikke Nord universitet kravet om at minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen.

Under institusjonsbesøket fikk vi bekreftet at nautikk-delen er regnet som en sentral del av studiet. Uavhengig av hvorvidt man regner studiet som helhet, eller kun de to første årene, som «sentrale deler», er kravet om at minst 20% av miljøet i de sentrale delene av studiet skal være ansatte med førstestillingskompetanse, ikke oppfylt.

Konklusjon

Nei, institusjonen dekker ikke kravet til førstekompetanse i studiets sentrale deler.

Institusjonen må:

- dokumentere at minst 50% av årsverkene tilknyttet studiet er i hovedstilling ved Nord universitet
- dokumentere at minst 20% av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse, og at disse aktivt deltar i studiets sentrale deler

§ 7-3 4. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Beskrivelse og vurdering

Det opplyses gjennom egenrapport med vedlegg at størstedelen av fagmiljøet innen de maritime studier er aktive innenfor forskning og/eller faglig utviklingsarbeid som for eksempel lærebokutvikling. Samtidig sies det at det er innen fagområdene økonomi, ledelse og maritim logistikk at det kan dokumenteres mest forskning. Det fremgår også at Nord universitet ved Handelshøgskolen leder flere forskningsprosjekter knyttet til ledelse, styring og innovasjon innenfor cruise, offshore og maritim beredskap med finansiering blant annet fra Norges forskningsråd, departement og næringsliv. Nord universitet søker nå partnerskap i videreføringen av Mona Lisa-programmet, et stort europeisk finansiert FoU-prosjekt kalt *Sea Traffic Management Validation project*. Det sies ellers mye om NUs strategi for maritim forskning.

Det er én fulltids professor med hovedstilling ved Nord universitet og to tilknyttede professorer i II'er-stilling ved Nord universitet som omtales som de tre professorene tilknyttet studiet. Videre er to doktorgradsstipendiater tilknyttet studiet. Aktiv forskning dokumentert gjennom publikasjoner knyttes hovedsakelig til studieprogramansvarlig professor og professor i II'er-stilling som er i formell tilsettingsprosess ved Nord universitet. Publikasjoner utført av professor i II'er-stilling som ikke er i formell tilsettingsprosess ved Nord universitet, og som har hovedstilling ved annen institusjon, kan ikke vurderes som del av Nord universitet sin aktive forskning. Dette på grunn av kort tilknytning og manglende beskrivelse av hvordan denne II'ers FoU-involvering har vært. Vi ønsker imidlertid å påpeke at II'er-posisjoner kan ha stort bidrag til FoU-utvikling, gitt riktig involvering.

Studieprogramansvarlig og professor II i tilsetningsprosess har publikasjoner over tid som dekkes av det faglige fokuset i BANAU, men med vekt på siste del av studiet. Det er gitt en referanseliste som viser publikasjoner i vitenskapelige journaler, forskningsbaserte bøker, faglige rapporter samt publikasjoner og foredrag ved vitenskapelige konferanser og seminarer. Vi mener denne forskningen er på tilfredsstillende nivå og med relevant innhold for studiets profil, men også at forskningen som dokumenteres er skjevfordelt over mot studiets siste del.

Beskrivelsen av deltakelse i FoU-prosjekt og relaterte aktiviteter gitt i vedlegg 9 til egenrapporten, viser også aktiv deltakelse i relevant FoU, også med vekt på studiets siste del.

Nord universitet har under institusjonsbesøket opplyst om at de nautiske emnene utgjør én av to sentrale deler i studiet. Det vi savner er en tydeligere strategi og målsetning om FoU innen de nautiske emnene. Under institusjonsbesøket ble det uttrykt ønske fra BMF om aktiv deltakelse i forskning innen de nautiske områder. Et slikt forskningssamarbeid innad i BANAU, mellom BMF og Nord universitet ville bidratt til en positiv forskningsvinkling også for første del av studiet. Vi fikk under institusjonsbesøket ingen forståelse av at dette var tiltenkt som satsningsområde for forskningen, verken for de som var tilsatt i hovedstilling i dag, eller tiltenkt tilsatt i hovedstilling ved Nord universitet.

Forskningsmessig samspill med forskere innen maritime fag ved andre institusjoner er også et viktig bidrag til å løfte egen forskning innen sentrale emner. Vi savner en beskrivelse av hvordan II'er-stillingen innen de nautiske emnene skal bidra til å løfte NUs egen kapasitet til forskning og forskningsbasert undervisning innen de nautiske emner. Vi savner også en beskrivelse av hvordan deltakelse i Markom2020 skal bidra til økt FoU innen de samme emnene.

Konklusjon

Nei, institusjonen driver ikke i tilstrekkelig grad aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid innen de sentrale deler av studiet (studiets innhold).

Institusjonen må:

- beskrive hvordan de vil bygge opp forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til de sentrale fagområder innen konvensjonsfagene i nautikk
- dokumentere utviklingsarbeid relevant for de nautiske emner

Institusjonen bør:

- beskrive hvordan fagmiljøet ved BMF aktivt kan tas med i Nord universitets forsknings- og utviklingsaktiviteter
- beskrive hvordan Markom2020-samarbeidet skal bidra til forskning og utvikling relevant for studiets første del

§ 7-3 5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Beskrivelse

Studiet har ikke praksis.

Konklusjon

Ikke relevant

4 Samlet konklusjon/oversikt over mangler og forbedringspunkter

På bakgrunn av egenrapporten med tilhørende dokumentasjon og informasjon fra institusjonsbesøket konkluderer den sakkyndig komiteen følgende:

I vurderingene i kapittel 3 fremkommer det hvilke krav som må innfris for at studiet skal beholde akkrediteringen. Nedenfor følger en oversikt over krav i studietilsynsforskriften som ikke er tilfredsstillende oppfylt:

§ 7-1 1 Krav i lov om universitet og høyskoler.

§ 7-1 2 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

§ 7-1 3 Rekruttering av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

§ 7-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

§ 7-2 2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

§ 7-2 3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

§ 7-2 4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

§ 7-2 5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

§ 7-2 6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

§ 7-2 7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

§ 7-2 8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering. Disse ordningene skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

§ 7-2 9 Institusjonen skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

§ 7-3 1 Fagmiljø tilknyttet studiet.

§ 7-3 2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

§ 7-3 3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

§ 7-3 4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

Følgende krav må innfris for å beholde akkreditering:

Universitetet må:

- Sikre at endringer i studieplanen publiseres og kommuniseres til studenter i henhold til *Forskrifter om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland*. Studieplanen og reglement må i tilstrekkelig grad bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet i utdanningsplanen.
- Utarbeide bedre rutiner for kvalitetssikring av kommunikasjon mellom Nord universitet og universitets underleverandører.
- Utarbeide prosedyrer for revisjon av emner og kvalitetssikre at BANAU-studiet følger disse.
- Forholde seg til egne retningslinjer vedrørende endringer i studieplan i tråd med forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Nordland.
- Oppdatere kvalitetsmanualen for BANAU-studiet til å inkludere:
  - prosedyrer for kvalitetssikring av undervisningspersonell i nautiske emner
  - håndtering av avvik i forbindelse med endring av emner
  - kvalitetssikring av eksamensoppgaver og ekstern sensur på riktig nivå
  - kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner eller underleverandør for emner som gir studiepoeng,
- Dokumentere at kvalitetsmanualen for BANAU-studiet er gjennomgående implementert.
- Dokumentere at *FOR-2012-06-20-723 Forskrift om studier og eksamener ved Universitet i Nordland, § 3-6 Endringer i studieplan* etterleves.
- Sikre at studentene innehar nødvendige forkunnskaper i tråd med opptakskravene for utdanningen.
- Arbeide strukturert og effektivt for å forbedre motivasjon og læringsmiljø.
- Tilpasse studiets navn til studiets reelle innhold som et bachelorstudium.
- Inkludere alle nødvendige deskriptorer for nivå 6.2 i henhold til Norsk Kvalifikasjonsrammeverk (NKR), eller begrunne hvorfor noen er utelatt.
- Sikre at alle beskrivelser av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse er på riktig nivå.
- Dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet.
- Redegjøre for hvor mange studiepoeng fordypningsemnene utgjør for bachelorgradstudentene i første og andre studieår
- Redegjøre for om rammen på 60 studiepoeng i første og andre studieår overskrider normen iht. uhl. § 3-8 (1)
- Sikre studenter og ansatte ved Bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse gyldige læringsutbyttebeskrivelser som er i tråd med emnenes faktiske innhold.
- Dokumentere sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse i det enkelte emne og læringsutbyttebeskrivelsen for studiet.
- Benytte pensumlitteratur tilpasset studiets nivå.
- Gjennomgå arbeids- og undervisningsformene slik at studentene benytter arbeidsformer tilpasset bachelorstudier.
- Påse at studentene ikke får en for stor arbeidsbelastning i forhold til uttelling i studiepoeng.
- Fordele arbeidsbelastningen bedre over alle år i utdanningen.
- Etablere og implementere prosedyrer for eksamens- og vurderingsformer som gjennomgående sikrer faglig standard på bachelornivå.
- Sørge for at studentene får utvetydig og grundig informasjon om eksamens- og vurderingsformer ved oppstart av nytt studieår (innhold og hvordan disse vurderes).
- Endre praksis for utstedelse av VD (fra BMF) og vitnemål for gyldighet opp mot gjeldende lov- og regelverk.
- Sikre kadettplasser, samt gjøre praksis i kadettplass til del av studiet, for å sikre at nautisk utdanningskapasitet i regionen ikke reduseres i forhold til BMFs opprinnelige kapasitet.
- Beskrive hvordan forskningsmetode og forskningsresultater aktivt bringer inn relevant innhold for de enkelte kurs, gjennom fordypning og foreleseres forskningskunnskap.

- Beskrive hvordan kobling til forskningsmetode og forskningsresultater bidrar til å sikre at studentene oppnår det forventede læringsutbyttet, i henhold til nivå 6.2 i kvalifikasjonsrammeverket.
- Dokumentere inngåtte avtaler om studentutveksling.
- Tydelig definere hvor i studiet utveksling er planlagt gjennomført.
- Opparbeide en vitenskapelig, maritim litteraturliste tilpasset studiet
- Styrke den nautiske staben ved universitetet i form av nyrekruttering og kompetanseutvikling.
- Nord universitet må utvikle og involvere flere fagansatte med relevant førstestillingskompetanse i studiets to første studieår, slik at FoU-basert kunnskap kan trekkes inn i den konvensjonsbaserte undervisningen og det blir bedre balanse mellom høyskolelærere og fagansatte med førstestillingskompetanse.
- Frembringe en beskrivelse av hvordan ønsket fagmiljø, med gitt kompetanseprofil dekker undervisningen i studiet, samt relevant forskning og utvikling knyttet til studiet.
- Dokumentere aktiv deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale nettverk.
- Dokumentere at minst 50% av årsverkene tilknyttet studiet er i hovedstilling ved Nord universitet.
- Dokumentere at minst 20% av det samlede fagmiljøet er ansatte med førstestillingskompetanse, og at disse aktivt deltar i studiets sentrale deler.
- Beskrive hvordan de vil bygge opp forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til de sentrale fagområder innen konvensjonsfagene i nautikk.
- Dokumentere utviklingsarbeid relevant for de nautiske emner.

Videre har komiteen gitt følgende råd for videre utvikling:

Universitetet bør:

- Tydeliggjøre beskrivelsene av praksis i relasjon til studiet.
- Utvikle sjekklister til relevante prosedyrer for å tydeliggjøre ansvar og roller, i tillegg til å kunne dokumentere at prosedyrene blir fulgt.
- Etablere en godkjent studieplan for Y-veien i henhold til Forskrift om opptak til høyere utdanning.
- Forholde seg formelt og aktivt korrekt til *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk*.
- Synliggjøre for studentene i studieplanen at *STCW 78 med tillegg* og *FOR-2011-12-22 nr. 1523 Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk* er et særskilt regelverk for studiet under punktet «Aktuelle forskrifter og sentrale bestemmelser» med tilhørende lenke til lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder for studier ved Nord universitet.
- Vurdere å innføre opptakskravet MARTE i samsvar med nasjonal praksis for bachelorstudier i nautikk.
- Tydeliggjøre informasjonen i rekrutteringsmaterialet slik at det klart fremgår hvilke krav som gjelder for bacheloreksamen og hvilke krav som gjelder for å kunne utløse sertifikat fra Sjøfartsdirektoratet.
- Konkretisere all informasjon om studiet og dets oppbygning, slik at det fremgår tydelig at kadettplass ikke inngår som en obligatorisk del av studiet.
- Organisere tredje og fjerde studieår som et ettårig *tredje* (3.) studieår, *med mulighet* til å ta dette over to år, som tredje og fjerde studieår, for de som selv klarer å skaffe seg kadettplass. Dette bør kommuniseres tydelig overfor studentene.
- Tilby seg å bistå som assessor for kadetter.
- Etablere formelle avtaler for hospitering.
- Endre den engelskspråklige oversettelsen av «nautikk» til «Nautical Science».
- Dokumentere hvordan de ulike emnenes læringsutbytte og innhold bidrar til at studentene oppnår studieprogrammets overordnede læringsutbytte.

- Utvikle læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med anbefalingen i vurderingen i § 7-2 2.
- Tilby studentene valgfag.
- Introdusere forskningsbasert metode tidligere i studiet, slik at den kan støtte studentenes arbeid med fordypningsoppgaver.
- Informere studentene om muligheter for utveksling.
- Gjennomføre internasjonaliseringstiltak ut over utveksling, for eksempel emner og pensumlitteratur på engelsk.
- Ta imot internasjonale studenter.
- Tilby egnede undervisningsrom og fysisk samlokalisering tilpasset studentantall og årstrinn.
- Benytte simulatorer utover desktop simulatorer i større grad.
- Benytte én felles læringsplattform for studentene.
- Beskrive hvordan fagmiljøet ved BMF aktivt kan tas med i Nord universitets forsknings- og utviklingsaktiviteter.
- Beskrive hvordan Markom2020 samarbeidet skal bidra til forskning og utvikling relevant for studiets første del.

5 Institusjonens kommentar

Vi viser til revisjon av bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse og rapport oversendt med følgebrev datert 22.6.16.

Rektor ved Nord universitet vedtok i mai at det høst 2016 ikke tas opp et nytt kull studenter til bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse. (Rektorvedtak 15/01017-31).

Etter gjennomgang av rapporten fra NOKUT har Handelshøgskolen, som ansvarlig fakultet for studiet, kommet til at studiet i sin nåværende form legges ned når studenter i studieløp er ferdig. Dette blir formelt fulgt opp i forbindelse med styrets behandling av studieporteføljen 2017-2018 i oktober.

Etablering av et eventuelt nytt bachelorstudium innenfor det maritime fagområdet forutsetter styrets godkjenning. Arbeidet med å utrede dette vil ta utgangspunkt i:

- Rapporten fra NOKUT, og de krav som gjelder for etablering av et bachelorstudium.
- Fagskolemeldingen som ventes i løpet av høsten.
- Nordland fylkeskommunes beslutninger knyttet til videreutvikling av maritim utdanning. En gruppe oppnevnt av fylket har i vår utarbeidet en rapport om behov og muligheter for å styrke maritim utdanning i Nordland. I arbeidet deltok representanter for maritim næring, fylkeskommunen, fagskolene og universitetet.

For de studenter som er i løp på henholdsvis andre og tredje år av bachelorstudiet vil Nord universitet iverksette tiltak basert på de krav og anbefalinger som gis NOKUTs rapport. Noen av de viktige punktene i dette arbeidet er:

- Beskrivelsen av læringsutbytte i studieplanen gjennomgås og kvalitetssikres. Ny plan vedtas før studiestart.
- Andel obligatorisk klasseromsundervisning reduseres.
- Sikre at eksamen og sensur gjennomføres i henhold til aktuelle kvalifikasjonskrav.
- Sikre tilstrekkelig andel førstestillingskompetanse knyttet til studiet.
- God informasjon til studenter og øvrige involverte.

Nord universitet vil utarbeide en samlet plan for avvikling av dagens studie, som kan oversendes NOKUT, dersom det er ønskelig.

6 Dokumentasjon (del en)

Tilsynsrapportens del en er skrevet på bakgrunn av følgende skriftlige dokumenter:

- Egenrapportering - tilsyn med studietilbud ved Nord universitet - bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse, (NOKUTs saksnummer 16/00390).
- Supplerende informasjon fra Universitetet i Nordland/Nord universitet mottatt 10. november 2015 (15/00462-23), 5. januar 2016 (16/00007-3 og 16-00007-4), 8. januar 2016 (16/00007-6), 25. januar 2016 (16/00007-8), 27. januar 2016 (16/00007-9 og 16/00007-10), 28. januar 2016 (16/00007-11) og 29. januar 2016 (16/00007-12).
- Supplerende informasjon mottatt fra Bodin maritime fagskole 23. november 2015 (15/00462-17).

Supplerende informasjon fra Sjøfartsdirektoratet mottatt 27. januar 2016 (16/00007-5).

7 Vedtak med opprettingsfrister

NOKUTs styre fattet i møte 25. oktober 2016 følgende vedtak:

1. «Bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse», 180 studiepoeng, ved Nord universitet oppfyller ikke følgende kriterier for studier i første syklus, jf. forskrift om tilsyn med studiekvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften):
  - Grunnleggende forutsetninger for akkreditering §§ 7-1 1, 7-1 2 og 7-1 3
  - Plan for studiet §§ 7-2 1, 7-2 2, 7-2 3, 7-2 4, 7-2 5, 7-2 6, 7-2 7, 7-2 8 og 7-2 9
  - Fagmiljø tilknyttet studiet §§ 7-3 1, 7-3 2, 7-3 3 og 7-3 4
2. Universitetet gis frist til 27. april 2017 til å dokumentere at de tilfredsstillter kravene i studietilsynsforskriften §§ 7-1 1, 7-1 2 og 7-1 3, 7-2 1, 7-2 2, 7-2 3, 7-2 4, 7-2 5, 7-2 6, 7-2 7, 7-2 8, 7-2 9, 7-3 1 og 7-3 2 og frist til 27. oktober 2017 til å dokumentere at de tilfredsstillter kravene i studietilsynsforskriften §§ 7-3 3 og 7-3 4.
3. NOKUT har registrert at Nord universitet planlegger en avvikling av studiet. På bakgrunn av dette gjør NOKUT oppmerksom på at studiet i en eventuell avviklingsperiode må oppfylle kravene i studietilsynsforskriften.

8 Vurderinger etter opprettingsfristen (del to)

8.1 Bakgrunn

Styret behandlet tilsynsrapport for revidering av akkreditering for bachelor i nautikk, maritim økonomi og ledelse ved Nord universitet 25. oktober 2016. Revideringen ble utført i henhold til NOKUTs studietilsynsforskrift med endring datert 28. februar 2013. Av tilsynsrapporten fremgikk det at studietilbudet avvek fra forventet utdanningskvalitet på 17 av 18 kriterier.

Styrets vedtak er gjengitt i kapittel 7. I vedtaket gir NOKUT to opprettingsfrister til Nord universitet. Fristen 27. april 2017 gjelder tilfredsstillende oppretting i henhold til krav i overordnet lov og forskrift og krav til plan for studiet, mens fristen 27. oktober 2017 gjelder forhold ved fagmiljø.

Nord universitet sendte redegjørelse innen fristen 27. april. Her sier universitetet at redegjørelsen gjelder alle forhold. Redegjørelsen datert 27. april er det samlede svaret som universitetet gir i denne saken.

8.2 Hva vurderer NOKUT i denne runden?

Nord universitet har selv lagt ned bachelorstudiet. Universitetet tok ikke opp studenter høsten 2016. I studieåret 2016/2017 hadde universitetet studenter i henholdsvis andre og tredje studieår. Fra høsten 2017 er det kun studenter i tredje studieår. NOKUT har mottatt navneliste for de studentene som denne saken gjelder. Noen av disse studerer på deltid og strekker det tredje studieåret over to år. Det vil si at de siste uteksamineres våren 2019 ved en normal fremdrift. Universitetet ber NOKUT om å få beholde akkreditering for studiet inn til de siste navngitte studentene er uteksaminert.

Nord universitet har lagt ved studieplanen som gjelder for det kullet som denne vurderingen berører, 2015 – 2018/-19. Det tredje og siste studieåret som nå skal være i tilfredsstillende samsvar med kriterier for akkreditering av studietilbud, inneholder følgende emner: Grunnleggende økonomistyring 1, Organisasjon og ledelse, Maritim prosjektstyring og ledelse, hvert emne på 15 studiepoeng. Undervisningen på de tre emnene i siste studieår er samlingsbasert og felles med studenter fra et årsstudium i maritim økonomi og ledelse. I tillegg kommer bacheloroppgaven som også er et emne på 15 studiepoeng.

NOKUTs tilsyn, jf del en i denne tilsynsrapporten, viser en detaljert oversikt over må- og bør-punkter for kvalitetssikring og –utvikling av hele bachelorstudiet. Universitetet har respondert på alle punktene, både må og bør, for hele studietilbudet. Redegjørelsen vektlegger imidlertid spesielt forbedringstiltak som gjelder for det siste studieåret der de fortsatt har studenter. NOKUTs vurdering nå er også avgrenset til det tredje studieåret, om gjennomføringen nå er i tilfredsstillende samsvar med kravene i studietilsynsforskriften.

Fordi Nord universitet har lagt ned studietilbudet, finner NOKUT det ikke relevant å vurdere planer som vedrører hele studiet. En slik vurdering vil NOKUT iverksette når Nord universitet eventuelt søker om ny akkreditering for tilsvarende studium. (Nord universitet har ikke signalisert slik søknad enda.) I hovedvurderingen (del en) hadde de sakkyndige ingen spesiell kritikk av det tredje studieåret som sådan. Grunnen til at vi kun ser på dette studieåret nå, er at det er dette året som studentene har igjen før de blir uteksaminert.

I universitetets redegjørelse opplyses at tre av emnene i det tredje studieåret i bachelorstudiet nautikk, maritim ledelse og økonomi også tilbys som årsstudium for andre studenter ved Nord universitet. Denne saken er imidlertid avgrenset til å vurdere universitetets kvalitetstiltak for de gjenværende studentene i tredje studieår, dvs de som ble tatt opp til bachelorstudiet høsten 2015.

8.3 Sakkyndig tilleggsvurdering

Sakkyndig komité som gjorde den opprinnelige vurderingen, har også vurdert Nord universitet sin skriftlige redegjørelse etter opprettingsfristen 27. april 2017. Substansen i deres vurdering er samlet og gjengitt nedenfor. De sakkyndige anbefaler å opprettholde akkrediteringen frem til de navngitte studentene er uteksaminert.

§§ i kommende tekst refererer til studietilsynsforskriften.

§ 7-1 1. Krav i lov om universiteter og høyskoler.

Forholdene er tilfredsstillende ivarettatt rent formelt, men de sakkyndige pekte i del en på at institusjonen ikke følger sine egne retningslinjer. Institusjonen ble blant annet pålagt å sikre at endringer i studieplanen publiseres og kommuniseres til studenter i henhold til *Forskrifter om studier og eksamener ved Universitetet i Nordland*. Studieplan og reglement må i tilstrekkelig grad bidra til å sikre stabilitet og forutsigbarhet for studentene. Universitetet må også vise god forståelse for kvalitetssikring i alle ledd av gjennomføringen:

- prosedyrer for kvalitetssikring av undervisningspersonell i nautiske emner
- håndtering av avvik i forbindelse med endring av emner
- kvalitetssikring av eksamensoppgaver og ekstern sensur på riktig nivå
- kvalitetssikring av faglig nivå hos samarbeidspartner eller underleverandør for emner som gir studiepoeng,

I sin siste redegjørelse slutter Nord universitet seg til komiteens kommentar om at rammen rundt studiet må være forutsigbare for studentene. Universitetet sier videre at det å sikre at alle medarbeidere har god kjennskap til kvalitetsmanualen og gjeldende regelverk er en viktig oppgave for fakultetets ledelse og administrasjon.

Konklusjon:

- Universitetets redegjørelse er tilstrekkelig for å gjennomføre det siste studieåret før NOKUT trekker akkrediteringen tilbake.

§ 7-1 2. Krav i forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet.

Etter at sakkyndig vurdering del en var avsluttet, ble Nord universitet godkjent av Sjøfartsdirektoratet som opplæringsinstitusjon i maritime konvensjonsfag, dokument datert 14. juni 2016. Godkjenningen gjelder til 14. juni 2021. Senere har Nord universitet Handelshøgskolen – Bachelorstudium i nautikk, maritim økonomi og ledelse mottatt sertifisering DNV GL Standard Certification of Maritime Training Providers No. DNVGL-ST-0029, datert 11. januar 2016 og resertifisert 14. februar 2017. Det kreves årlig resertifisering. Sertifiseringen gir kandidater med vitnemål fra Nord universitet og fullført kadett-tjeneste mulighet til å søke maritime sertifikat. Tidligere praksis med at Bodin Maritime fagskole har utstedt nødvendig dokumentasjon, er dermed opphørt. NOKUT beklager at Nord universitet ikke la fram disse dokumentene med en gang de forelå. Sertifiseringene var ukjente for sakkyndig komité som derfor vedtok å tilrå avslag på dette punktet.

Konklusjon:

- Studietilbudet har nå tilfredsstillende sertifikater.

§ 7-1 3. Tilstrekkelig rekruttering.

Ikke relevant å vurdere for avvikling av det siste studieåret der studentene allerede er navngitt.

§ 7-2 1. Studietilbudets navn.

Nord universitet mener det er uheldig å endre navn på studietilbudet for de gjenværende studentene. Det kan imidlertid bli aktuelt ved etablering av et nytt studietilbud.

Konklusjon:

- Kriteriet er ikke relevant for denne avgrensede vurderingen av tredje studieår.

§ 7-2 2. Læringsutbyttebeskrivelse.

Programmets læringsutbyttebeskrivelser for emner som det fortsatt undervises i, «er revidert på grunnlag av komiteens kommentarer» og inngår i gjeldende studieplan for kullet 2015.

Konklusjon:

- Kravet er tilfredsstillende imøtekommet for emner i tredje studieår.

§ 7-2 3. Studiets innhold og oppbygging.

I vurderingen del en konkluderer de sakkyndige blant annet med at universitetet må dokumentere at de tilbyr et studium på bachelornivå i alle deler av studiet:

«Komiteen er av den klare oppfatning at en 2+1-løsning hvor studentene i praksis går to år på en fagskole og ett år på høyskole/universitet, ikke gir bachelorutdanning selv om det har blitt lagt til noen fordypningsseminar og litt metodeundervisning innenfor studiets to første år. En bachelorutdanning skal inneholde 180 studiepoeng og tilsvare tre år fulltidsstudier. For å oppnå faglig modning, refleksjonsnivå og evne til selvstendighet som forventes etter fullført bachelorstudium, er det nødvendig at det faglige nivået på et studium er balansert.»

Under dette kriteriet gir universitetet utfyllende redegjørelse knyttet til emnene i tredje studieår og mener selv at studentene vil oppnå et læringsutbytte som er tilfredsstillende på bachelornivå (redegjørelsen s 13).

Nord universitet kan ikke gjøre noe med kvaliteten i de tidligere studieårene for de studentene som nå gå i siste studieår. Alle tidligere kandidater fra dette studiet har mottatt vitnemål som bachelor. Det kan synes å være en for streng straff for de gjenværende studentene at de ikke skal motta tilsvarende vitnemål, og det i en situasjon der universitetet nå gjør det de kan for at det siste studieåret skal bli tilfredsstillende. Kriteriet gjelder også hele bachelorstudiets innhold og oppbygging, ikke tredje studieår spesielt.

Konklusjon:

- Universitetet har redegjort for utvikling og gjennomføring av det tredje studieåret på en tilfredsstillende måte.
- Det beskrives her at emnene vil utgjøre et godt grunnlag for gjennomføring av bacheloroppgaven – spesielt prosjektstyringsemnet. Men ifølge forelesningsplanen vil dette emnet foreleses i vårsemesteret parallelt med bacheloroppgaven. De sakkyndige anbefaler at emnet gis så tidlig som mulig i et eventuelt fremtidig studietilbud.

§ 7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer.

Her har de sakkyndige særlig avdekket ujevn og for mye arbeidsbelastning for studentene i de to første studieårene.

Konklusjon:

- Redegjørelsen fra universitetet er tilfredsstillende, men ikke relevant for vurderingen som nå er avgrenset til det tredje studieåret.

§ 7-2 5. Eksamensordninger og endre vurderingsformer.

Her mente sakkyndig komité at Nord universitet må etablere og implementere prosedyrer for eksamens- og vurderingsformer som gjennomgående sikrer faglig standard på bachelornivå, og sørge for at studentene får utvetydig og grundig informasjon om slike ved oppstart av nytt studieår. I

redegjørelsen fra Nord universitet sies at eksamener sensureres i henhold til universitetets reglement fra studieåret 2016/2017. Universitetet legger fram oppdatert prosedyre i kvalitetsmanualen for BANAU (dette studiet). Universitetet legger vekt på «sikre forutsigbarhet og god informasjon til studentene om eksamen og vurderingsformer» (s 16).

Konklusjon:

- Redegjørelsen er tilfredsstillende for for det tredje studieåret.

§ 7-2 6. Studiets relevans.

De sakkyndige konkluderte i del en med at universitetet må sikre kadettplasser, samt gjøre praksis i kadettplass til en del av studiet. Universitetet har kontakt med den maritime næringen blant annet for å styrke studentenes mulighet til å sikre seg kadettplass. Universitetet omtaler samarbeidet med Maritimt Forum og Nordland fylkeskommune som viktig i denne sammenhengen. Universitetets egen oversikt viser at kun en student som har ønsket det, ikke har fått kadettplass. Studentene har dermed tilfredsstillende muligheter for å finne kadettplasser.

Konklusjon:

- NOKUT har ikke grunnlag for å kreve at kadett-tjeneste gjøres obligatorisk i studiet. For øvrig mener vi at universitetet har lagt forholdene tilfredsstillende til rette for det gjenværende studentkullet. Sertifiseringen av Nord universitet og hittil tilgjengelige kadett-plasser viser tilfredsstillende yrkesrelevans for den maritime næringen.
- Selv om Nord universitet har synliggjort at praksis ikke er inkludert i studiet, ble studentene rekruttert på et grunnlag som lett kunne mistolkes. For å bistå studentene i arbeidet med å finne seg en kadettplass, bør Nord universitet derfor opprettholde en tett dialog med næringen om behov for kadettplasser for det antallet studenter som uteksamineres.

§ 7-2 7. Studiets kopling til forskning og faglig utviklingsarbeid.

Her ble universitetet pålagt å synliggjøre en tettere kopling mellom forskning, forskningsresultater og forskningsmetode og selve studiet. Universitetet redegjør for hva som gjøres for gjennomføring av tredje studieår nå: Det er redegjort for justering av læringsutbyttebeskrivelsen, økt andel av førstekompetente og bruk av nyere læreboklitteratur. Faglærere på studiet har publisert en lærebok og fokus på forskningsmetodikk er styrket. Bacheloroppgaven kan, som for andre studier, knyttes til pågående prosjekter eller forskning ved Handelshøgskolen.

Konklusjon:

- NOKUT finner forholdet tilfredsstillende løst for det gjenværende studentkullet i dette studiet.
- Nord universitet bør også styrke nettverk og etablering av gode forsknings- og næringsrelevante tema og problemstillinger for bacheloroppgavene. Sakkyndig komité mener at universitetet har vist gode forutsetninger for dette, men disse bør utnyttes ytterligere. I tillegg bør mulige tema for bacheloroppgaven tidlig kommuniseres til de aktuelle studentene.

§ 7-2 8. Studentutveksling og internasjonalisering.

Her omtales generelle forbedringstiltak for hele studiet, men ikke noe spesielt for det gjenværende studieåret som er gjenstand for vurdering i denne saken.

Konklusjon:

- De sakkyndige finner det ikke er riktig å kreve spesielle tiltak for studentutveksling og internasjonalisering av dette siste studieåret i et studium som for øvrig er nedlagt.

§ 7-2 9. Infrastruktur.

I vurderingen del en konkluderte de sakkyndige her med at institusjonen må bygge opp en vitenskapelig, maritim litteraturlbase tilpasset studiet. Nord universitet beskriver studentenes tilgang både til biblioteket ved universitetet og ved BMF, og videre sier universitetet: «... men i hovedsak benytter studentene digitale resurser. Fagpersonalet ved BMFs bibliotek har høy kompetanse på maritim litteratur, fagstaben ved Nord universitets bibliotek har høy kompetanse på litteratursøk, bruk av vitenskapelige databaser og anvendelse av dette i skriftlige arbeid.» dette er tilbud til alle studenter.

Konklusjon:

- Universitetet redegjør for en tilfredsstillende tilrettelegging av bibliotekstjenester for det tredje og siste studieåret.

§ 7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse.

De sakkyndige påpekte her flere tiltak for å styrke fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse. Nord universitet mener selv at de gjennom å utvikle undervisningslitteratur sammen med BMF og legge til rette for å utvikle deres forskningskompetanse, har bygget opp tilfredsstillende fagmiljø for gjennomføring av det tredje studieåret. Fordi studietilbudet nedlegges, har universitetet, fra oppstart studieår 2016/2017 og ut studietiden, knyttet til seg førstekompetanse fra andre maritime UH-studier og egne studier. Universitetet sier selv at det ved en eventuell opprettelse av studiet med ny studieplan vil være nødvendig å styrke fagmiljøet med faste ansettelse.

Konklusjon:

- Det vil være viktig at tilknyttet førstekompetanse innen de maritime emner benyttes godt som veilederressurs i forbindelse med bacheloroppgave sammen med metodiske veilederressurser, slik at studentene får best mulig veiledning både i forhold til faglig vinkling både fra maritime og øk./adm. faglig side, samt oppgavemetodisk. Slik vi ser det, har Nord universitet nå mulighet til å utnytte og støtte den gode og relevante næringskontakten i regionen med økt tilgang til førstekompetanseressurser, til studentenes beste.
- Fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilfredsstillende for gjennomføring av det tredje studieåret.

§ 7-3 2. Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk.

På dette punktet redegjør universitetet for en rekke samarbeidstiltak både nasjonalt og internasjonalt.

Konklusjon:

- Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk er tilfredsstillende redegjort for.

§ 7-3 3. Minst 50 % av årsverkene skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingkompetanse i de sentrale delene av studiet.

Universitetet mener selv at de kan dokumentere kravet til minst 20 % førstestillingskompetanse og sier videre: «For inneværende studieår (2016/2017 saksbehandlers anmerking) ivaretas forskningsbasert undervisning ved at den ordinære undervisningen i større grad enn tidligere utføres av personell med førstekompetanse. Dette gjelder i alle sentrale deler av studiet, dvs emnene innenfor navigasjon, last/loss, skipets drift og økonomi/ledelse»

Konklusjon:

- Nord universitet redegjør for at krav til andel ansatte i hovedstilling og andel førstekompetente er ivaretatt på en tilfredsstillende måte ved gjennomføring av det tredje studieåret.

§ 7-3 4. Forskning og faglig utviklingsarbeid.

Her har de sakkyndige konkludert med at fagmiljøet driver ikke i tilstrekkelig grad aktiv forskning og faglig utviklingsarbeid i de sentrale delene av studiet og angir her nautikk spesielt. Nord universitet «har i de siste årene lagt stor vekt på å styrke forskningsaktiviteten innenfor de maritime fagfelt som et av fakultetets strategiske satsingsområder.» Dette utsagnet dokumenteres.

Konklusjon:

- Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid er tilfredsstillende redegjort for.

8.4 Oppsummering

I forbindelse med revidering av akkreditering for bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse har de sakkyndige vurdert redegjørelsen fra universitetet datert 27. april 2017. Den berørte institusjonen plikter, når NOKUT trekker tilbake akkrediteringen til et studietilbud, å levere en plan for ivaretagelse av de berørte studentene. De berørte studentene er i gang med det tredje og siste året av bachelorutdannelsen sin. Den sakkyndige vurderingen i del en hadde isolert sett færrest kritiske bemerkninger til det tredje og siste studieåret. Det fremstår ikke som rasjonelt å sette det siste studieåret bort til andre institusjoner. Med dette som bakgrunn er vurderingen nå avgrenset til å gjelde det tredje, og siste, for å ivareta berørte studenter i henhold til liste.

NOKUTs vurdering av redegjørelsen fra Nord universitet 27. april 2017 i henhold til hvert kriterium er som følger:

Viktig kriterier for tredje studieår og tilfredsstillende redegjort for.	Kriterier som gjelder hele studietilbudet, ikke vurdert som krav for tredje studieår alene.
§ 7-1 1. Krav i lov om universiteter og høyskoler.	§ 7-1 3. Tilstrekkelig rekruttering.
§ 7-1 2. Krav i forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet.	§ 7-2 1. Studietilbudets navn.
§ 7-2 2. Læringsutbyttebeskrivelse.	§ 7-2 3. Studiets innhold og oppbygging.
§ 7-2 5. Eksamensordninger og endre vurderingsformer.	§ 7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer.
§ 7-2 6. Studiets relevans (sertifiseringer).	§ 7-2 6. Studiets relevans (kadett-tjeneste).
§ 7-2 7. Studiets kopling til forskning og faglig utviklingsarbeid.	§ 7-2 8. Studentutveksling og internasjonalisering.
§ 7-2 9. Infrastruktur (bibliotek).	
§ 7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse.	
§ 7-3 2. Fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk.	
§ 7-3 3. Årsverk i hovedstilling og førstestillingkomp. i de sentrale delene av studiet.	
§ 7-3 4. Forskning og faglig utviklingsarbeid.	

9 Endelig vedtak

- a. NOKUT finner at utdanningskvaliteten i tredje studieår er gjort tilstrekkelig rede for i henhold til kriteriene der tilsynsrapporten opprinnelig avdekket kvalitetssvikt.
- b. Nord universitet opprettholder akkrediteringen for bachelorstudiet i nautikk, maritim økonomi og ledelse inn til studenter i henhold til navneliste er uteksaminert, eller senest 31. desember 2019.
- c. Når studenter i henhold til navneliste er uteksaminert eller senest 31. desember 2019, trekkes akkreditering for studietilbudet tilbake med umiddelbar virkning.
- d. NOKUT presiserer at denne saken er avgrenset til å gjelde universitetets akkrediteringsfullmakt for bachelorstudiet i nautikk, maritim ledelse og økonomi og de navngitte studentene i det tredje (siste) studieåret. Universitetet kan ikke ta opp nye studenter til studiet.
- e. Nord universitet må søke NOKUT om akkreditering hvis de ønsker å opprette et tilsvarende studietilbud.

10 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Professor Bjørn Egil Asbjørnslett, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU

Asbjørnslett er professor og faggruppeleder for marin prosjektering og logistikk ved Institutt for marin teknikk, og leder for fagplanområdet «sikker, miljøvennlig og effektiv sjøtransport» ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi, NTNU. Han har ingeniørfaglig bakgrunn, med ingeniørutdanning fra Trondheims ingeniørhøgskole i 1988, sivilingeniørutdanning ved NTH i 1990 og dr.ing. fra NTNU i 2003. Han sitter i flere forskningsgrupper innen marine systemer og sikkerhet, leder flere forskningsprosjekter innen sitt fagplanområde og har vært tilknyttet Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS (MARINTEK) som driver forskning og utvikling innen marin teknologi, samt European Institute of Advanced Project and Contract Management, Epci. Han har også industriell erfaring fra offshore olje og gass. Han har erfaring fra fagutvikling og har forelest på ulike kurs på bachelor-, master-, doktorgradsutdanning og etter- og videreutdanning innen prosjektering, prosjektledelse, logistikk og maritim sikkerhet. Han har deltatt i evalueringskomiteer for vitenskapelig ansatte, har ledet doktorgradskomitearbeid og er ekstern sensor ved ingeniørutdanningen ved Universitetet i Tromsø. Asbjørnslett har tidligere sittet i den sakkyndige komiteen nedsatt av NOKUT i forbindelse med revideringene av bachelorgradsstudiet i nautikk ved HBV og fagskoleutdanningen dekksoffiser og maskinoffiser ved Fagskolen i Vestfold (2015).

Johanne Marie Trovåg, Høgskolen Stord/Haugesund

Trovåg er studieleder for nautikkstudiet ved Høgskolen Stord/Haugesund. Hun er utdannet allmennlærer ved Høgskolen Stord/Haugesund i 2000 og har i tillegg en bachelorgrad i nautikk fra samme institusjon i 2003. Ved siden av studielederjobben tar Trovåg en mastergrad i IKT i læring ved HSH. I perioden 2003 til 2012 seilte Trovåg på ulike kjemikalietankere i rederiet Odfjell i stillingene kadett, andrestyrmann, førstestyrmann og overstyrmann. I 2010 oppnådde hun D1-sertifikat. Våren 2012 ble hun studieleder for nautikkstudiet ved Høgskolen Stord/Haugesund. Som studieleder har hun arbeidet med både faglige og administrative oppgaver tilknyttet nautikkstudiet, i tillegg til kvalitetssikrings-systemet for studiet både i form av forbedringer i prosedyrer og i relasjon til revisjoner, bl.a. fra Sjøfartsdirektoratet. Vinteren 2012/2013 var hun sakkyndig i forbindelse med NOKUTs godkjenning av fagplanene for de maritime fagskolene.

Fredrik Olindersson, Chalmers tekniska högskola i Göteborg

Olindersson er teknikklektor og viseprefekt med ansvar for grunnutdanningsstrategi ved Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Han har ingeniørfaglig bakgrunn med sivilingeniørseksamen i elektronikk fra 1997, master i sjøfart og logistikk fra 2005 og sjøkapteinseksamen fra 2006. Ved siden av sitt ordinære arbeid ved Chalmers tar han en ph.d. ved samme institusjon. Olindersson var programansvarlig for sjøkapteinsprogrammet fra 2007 til 2014 og koordinator for masterprogrammet ”Nordic Master in Maritime Management” fra 2006 til 2008. Han har bred undervisnings erfaring og har forelest i emner som sjømannskap, befraktning og maritim økonomi. Olidersson var ansvarlig for rapporten til det svenske Universitetskanslerembetet i forbindelse med vurderingen av Sjøkapteinsprogrammet ved Chalmers i 2013–14. Han er rådgiver for den svenske delegasjonen til International Maritime Organisations underkomité for ”Human Element, Training and Watchkeeping” (tidligere STW).

Gjermund Kvernmo Langset, NTNU i Ålesund

Langset er tredjeårsstudent ved Bachelorstudiet i nautikk ved NTNU i Ålesund. Han har fagbrev som matros og har seglet som matroslærling og matros i Farstad Shipping, der han har kontrakt som dekkskadett. Han har også erfaring fra andre fartøystyper. Langset er studentpolitisk aktiv og sitter i styret i studentparlamentet der han er Fag- og forskningsansvarlig. Han leder også Læringsmiljøutvalget ved Campus Ålesund. Langset har tidligere sittet i den sakkyndige komiteen nedsatt av NOKUT i forbindelse med revideringene av bachelorgradsstudiet i nautikk ved HBV og fagskoleutdanningen dekksoffiser og maskinoffiser ved Fagskolen i Vestfold (2015).